

СКУПШТИНСКИ ПРЕГЛЕД ОПШТИНЕ
БАБУШНИЦА

ГОДИНА ММХХV – БРОЈ 1

БАБУШНИЦА, 05.02.2025.ГОДИНЕ

На основу члана 32. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број 129/07, 83/2014,101/2016 и 47/2018), члана 27 и 35. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 72/2009, 81/2009-исправка, 64/2010-УС, 24/2011, 121/2012-УС, 42/2013-УС, 50/13-УС, 68/2013-УС и 98/2013-УС, [132/2014](#), [145/2014](#), 83/2018, 31/2019, 37/2019, 9/2020, 52/2021 и 62/2023) и члана 40. Статута општине Бабушница ("Скупштински преглед општине Бабушница", бр. 4/2019, 7/2019-исправка и 5/2023), Скупштина општине Бабушница, на седници од 05.02.2025. године, донела је

О Д Л У К У

**О Д О Н О Ш Е Њ У П Л А Н А Д Е Т А Љ Н Е Р Е Г У Л А Ц И Ј Е С О Л А Р Н Е Е Л Е К Т Р А Н Е
„КУКЛА“ У КО П Р Е С Е К А И КО С Т У Д Е Н А**

I

Д О Н О С И С Е План детаљне регулације соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена на територији општине Бабушница.

II

Саставни део ове Одлуке је текстуални и графички део Плана детаљне регулације соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена.

III

Одлуку о доношењу и текстуални део Плана детаљне регулације соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена објавити у „Скупштинском прегледу општине Бабушница“ и објавити у електронском облику на интернет страници општине Бабушница.

IV

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Скупштинском прегледу општине Бабушница“.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БАБУШНИЦА
Број: 000243525 2025 04007 001 000 350 145
У Бабушници 05.02.2025.године

ПРЕДСЕДНИК,
мр Милан Стаменковић,с.р.

І ОПШТИ ДЕО ПЛАНА

1. УВОДНИ ДЕО

Непосредни повод за израду Плана је намера инвеститора *ECO SOLAR PANEL DOO Beograd*, Шолина 5, Београд-Савски венац, да изгради инфраструктурни објекат за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије на подручју општине Бабушница, на подручју катастарских општина Пресека и Студена, снаге 5MW са батеријским складиштем електричне енергије чији ће капацитет бити утврђен у складу са могућностима пласмана електричне енергије у дистрибутивни систем електричне енергије Републике Србије, оријентационо 15MWh.

С обзиром на планирану снагу соларне електране - оквирно 5MW, издавање локацијских услова и грађевинске дозволе је у надлежности локалне самоуправе.

1.1. Правни и плански основ

Правни основ за израду Плана детаљне регулације представља Одлука о изради Плана детаљне регулације соларне електране "КУКЛА", која је објављена у Службеном листу општине Бабушница, бр. 15/2024 од 24. априла 2024. године, **Закон о планирању и изградњи** (Службени гласник РС, број 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020, 52/2021 и 62/2023) и други прописи од значаја за просторно и урбанистичко планирање.

Плански основ за израду Плана представља - *Просторни план општине Бабушница* (Скупштински преглед општине Бабушница, број 13/2012 и 3/2024), који је утврдио услове, смернице и критеријуме за уређење просторних целина и зона и услове изградње инфраструктуре.

Циљ доношења плана је да се кроз анализу просторних и природних потенцијала створе плански и правни услови за изградњу соларне електране, уз дефинисање система преноса, начина и техничких карактеристика прикључења на дистрибутивни електроенергетски систем Србије, уз процену утицаја планираног система на природну средину, биљни и животињски свет, насељена места у окружењу и постојећу инфраструктуру.

У Одлуци о изради Плана детаљне регулације соларне електране "Кукла" (члан 7.), прописује се обавеза **приступања изради Стратешке процене утицаја на животну средину**, а на основу *Одлуке о изради стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације соларне електране КУКЛА у КО Пресека и КО Студена на животну средину* број 350-14/2024-01 од 27.03.2024. године, (Скупштински преглед општине Бабушница број 15/2024), те је Извештај о Стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације соларне електране "Кукла" на животну средину саставни део Плана.

Такође, у Одлуци о изради Плана (члан 8.), а на основу Мишљења Завода за заштиту споменика културе Ниш, заведено код њих под бројем 1359/2-02 од 25.08.2023. године, **није потребна израда Студије заштите непокретног културног добра.**

План се састоји од текстуалног и графичког дела.

Планом је извршена подела простора на карактеристичне целине/зоне према урбанистичким показатељима и другим карактеристикама.

За потребе израде Плана коришћен је Катастарско-топографски план, размере 1:500,

који је израђен у септембру месецу 2022. године (катастарско стање прибављено по пријави број 952-056-77228/2022, а израђен је и оверен је од стране Геодетског бироа „Геобакс“ Владичин Хан).

У току израде Плана прибављени су подаци, услови и мишљења органа, организација и јавних предузећа који су овлашћени да утврђују услове за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, на основу који је припремљена и аналитичко-документациона основа планског документа.

фотографија локације планиране за постављање соларних панела у оквиру обухвата Плана детаљне регулације

1.2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

1.2.1. Извод из Просторног плана Републике Србије од 2010-2020. године (Службени гласник РС, бр. 88/10)

У наредном планском периоду потребно је стимулирати развој и коришћење обновљивих извора енергије (ОИЕ), чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Република Србија има природне погодности и добар потенцијал за производњу енергије из обновљивих извора, што би могло да допринесе смањењу увозне зависности земље и умањи штетне ефекте стаклене баште. У обновљиве изворе енергије чији потенцијал постоји у Републици Србији спадају: енергија биомасе

(укључујући биогаз и биогориво), енергија малих хидроелектрана, енергија сунца, енергија ветра и геотермална енергија.

Основни циљ је значајније повећање учешћа ОИЕ у енергетском билансу Републике Србије, уз поштовање принципа одрживог развоја.

Као неопходан предуслов изградње соларне електране, планираног капацитета, треба предвидети њено прикључење на преносну мрежу, одговарајућег капацитета. Како се по правилу изградња ових објеката и мрежа одвија на територијама локалних самоуправа, за њихову реализацију је потребно да се израде одговарајући урбанистички планови.

Техничко-економске анализе и процене еколошке прихватљивости, као и расположиви капацитети преносне и дистрибутивне мреже ће одредити приоритете у овој области са отвореним ризицима које имају Инвеститори у развоју пројеката.

2.1. Извод из Просторног плана општине Бабушница (Скупштински преглед општине Бабушница, број 13/2012 и 3/2024)

Подручје Просторног плана општине Бабушница обухвата површину од 52880ха са 51 катастарском општином и 53 насеља. Границу подручја Просторног плана дефинишу границе целих катастарских општина које улазе у састав административног подручја општине Бабушница.

Просторни план општине Бабушнице не даје добре и довољне смернице за израду планске и урбанистичко-техничке документације за обновљиве изворе енергије. Само се у појединим деловима плана могу наћи одреднице које наглашавају важност коришћења обновљивих извора енергије, и прописују израду докумената урбанистичког планирања у зависности од типа и величине обухвата, те се наводи:

у глави II ПЛАНСКИ ДЕО, у поглављу 2.1.6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА **3. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ**

...

Просечна годишња вредност дневне енергије сунчевог зрачења за територију која се налази у захвату Просторног плана износи више од 4.2kWh/m² (хоризонтална мерна површина), а вредности се крећу изнад 4.8kWh/m² (мерна површина под углом 30о према југу), тако да подручје Просторног плана спада у подручја повољна за експлоатацију енергије сунца.

...

у глави II ПЛАНСКИ ДЕО, у одељку 2.2. ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ БАБУШНИЦА, 2.2.4.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА, ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТЕ

...

За потребе изградње објеката за производњу енергије из обновљивих извора енергије (ветрогенератора и соларних фотонапонских постројења - соларних електрана, постројења за биомасу) без обзира да ли парцела на којој је објекат има излаз на јавну површину, важи следеће: обавезна је израда планова детаљне регулације, за ветроелектране (система од најмање два ветрогенератора укупне снаге веће од 1,0MW – као захтевнијег и сложенијег система), соларне електране (преко 2 хектара површине) док је за соларне електране које заузимају површину мању од 2 хектара могуће радити урбанистички пројекат. Напомиње се да више система фотонапонских панела на разуђеним или одвојеним површинама које имају један прикључак на дистрибутивни систем електричне енергије сматрају једном електраном у урбанистичком смислу и ПДР/УП се ради у зависности од укупне површине свих система заједно. За остале објекте за производњу енергије из обновљивих извора (нпр. постројења на биомасу) разрада локације ће се вршити урбанистичким пројектима.

*

*

*

1.3. Обухват Плана са пописом катастарских парцела

Укупна површина планског обухвата износи $P=13 \text{ ha } 96 \text{ a } 96 \text{ m}^2$ и у овом обухвату су парцеле (целе или делови) катастарских општина Пресека и Студена.

Граница планског подручја приказана је на графичком прилогу бр. 2 - Граница плана на КТП-у.

У обухвату Плана су следеће катастарске парцеле:

КО Пресека: 24, 25, 26, 27, 36, 38, 95, 96, 97, 98, 99, 100/1, 100/2, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209/1, 209/2, 210, 211, 212, 213, 220, 221, 222, 225, 226/1, 226/2, 228, 231, 232 и 5192 (део)

КО Студена: 6145, 6146, 6147, 6148, 6149, 6150, 6151/1, 6151/2, 6151/3, 6153, 6177, КО Студена и 8839 (део)

Опис обухвата плана:

Граница обухвата Плана креће на крајњој јужној тачки, (N: 42.95450 E: 22.53505), на тромеђи парцела 226/1, 226/4 и 224 КО Пресека, и иде кривудавом линијом према североистоку, а потом према северу источним границама кат. парцела 226/1, 225, 222, 231, 232, 220, 213 и 95 КО Пресека, северном границом парцела 95 и 96 КО Пресека, североисточном границом парцела 100/2 и 107 КО Пресека. Граница обухвата затим иде ка северу источном границама парцела 110 и 5192 КО Пресека и парцеле 8839 КО Студена, а потом ка југоистоку међном линијом парцела 27 и 37, 36 и 37 све у КО Пресека. Граница обухвата иде затим ка северу међном линијом парцела 36 и 27 са парцелом 35 КО Пресека, затим иде североисточном границом парцеле 27 КО Пресека, југоисточном границом парцеле 26, 25 и 24 КО Пресека до крајње североисточне тачке обухвата. Граница обухвата затим иде ја западу северном границом парцела 24, 25, 26 КО Пресека и 8839 КО Студена (некатегорисани пут), 6145 и 6146 КО Студена до тромеђне тачке парцела 6146, 6154 и 8836 КО Студена. Одатле обухват наставља ка југозападу, југозападним и западним границама парцела 6147, 6153, 6177, 6151/1 КО Студена, 139, 140, 143 и 145 КО Пресека, а затим југозападним границама парцела 146, 147, 142, 5192 КО Пресека (некатегорисани пут), и сече парцелу 5192 КО у правцу тромеђне тачке парцела 227, 228 и 8192 КО Пресека, затим иде јужним границама парцела 228, 226/1 КО Пресека до почетне тачке описа граница обухвата Плана.

1.4. Опис постојећег стања

1.4.1. Географски положај и природне вредности Лужничке котлине, фокус на села Пресека и Студена

Обухват плана се налази на територији општине Бабушница, северно од насеља Пресека, и државног пута ПА-223, деоница Бабушница-Трнски Одоровци.

Општина Бабушница се налази у брдско-планинском рејону југоисточне Србије. Захвата Лужничку котлину, део звоначког краја и горње Заплање на површини од 529km². Граничи се са територијом општина: Димитровград, Пирот, Бела Паланка, Гацин Хан, Власотинце, Црна Трава, а изласком на границу према Бугарској (у дужини од 16km) сврстава се у групу пограничних општина. Општина Бабушница је део Пиротског управног округа. Окружена је пиротском и белопаланачком општином са севера, бугарском границом са истока, власотиначком и црнотравском општином са југа и гацинханском општином са запада. Седиште општине је Бабушница, а чини је још 52 села. Удаљена је 65km југоисточно од Ниша, 25km југозападно од Пирота и 55km североисточно од Лесковца.

Лужничка котлина, са својим разноврсним природним карактеристикама и богатством, представља привлачну дестинацију за истраживаче природе и љубитеље спокоја.

Пресека и Студена су два села која се налазе у југоисточном Лужничке котлине. Села Пресек и Студена су мала, али сликовита места у општини Бабушница. Смештена у планинском пределу, ова села одликују традиционалне куће са каменим фасадама и дрвеним крововима. Живописна природа околине пружа идеално окружење за љубитеље природе. Локално становништво се бави пољопривредом и сточарством, чувајући старе традиције и обичаје.

Лужничку котлину оивичује Сува планина на западу, планина Руј на југу и Влашка планина на североистоку. Сува планина почиње од села Љуберађа и протеже се ка северозападу, а највиши врх у Бабушничкој општини је 1535 метара (даље ка северозападу је Трем, 1810 метара). Јужно од села Љуберађа почиње огромна планина Руј са највишим врхом 1706 метара. Ова планина се продужује ка југу у Власинску планину, Чемерник, Бесну кобилу и даље кроз Македонију. Веома упадљив врх источно од Бабушнице је Столски камен са надморском висином од 1239 метара. Он је обронак Влашке планине чији је највиши врх 1442 метара.

Еколошка разноврсност: Ово подручје је дом за многе врсте биљака и животиња, укључујући ретке и угрожене врсте. Захваљујући заштити природе и одрживом развоју, овај екосистем је сачуван за будуће генерације.

Подручје лужничке котлине несумњиво обилује богатством природних вредности. Од плодног земљишта до разноликог биљног и животињског света, ова котлина је место где се спајају биолошка разноврсност и културно наслеђе. Важно је наставити са заштитом и одрживим коришћењем ових природних ресурса како би се осигурала њихова будућност за генерације које долазе. Изградња и коришћење обновљивих извора енергије, са минималним утицајем на животну средину, представљају добар правац заштите природних вредности и одлика краја.

1.4.2. Начин коришћења простора и инфраструктура

Према постојећем начину коришћења земљишта, обухваћене парцеле су:

- грађевинско земљиште - некатегорисани пут који је изведен у мерама и границама 5192 **КО Пресека** и 8839 **КО Студена** (без коловозног застора); на парцелама и објекту (некатегорисани пут изграђен пре доношења прописа о изградњи објеката) је као ималац права уписана Општина Бабушница, са јавном

својином;

- пољопривредно земљиште - које се не обрађује, к.п.бр. 124, 25, 26, 27, 36, 95, 96, 97, 98, 99, 100/1, 100/2, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 209/1, 210, 211, 212, 213, 220, 221, 222, 225, 226/1, 226/2, 228, 231, 232, **КО Пресека и** 6147, 6148, 6149, 6150, 6151/1, 6151/2, 6151/3, 6153, 6177 КО Студена.
- шумско земљиште - шуме 5. и 6. класе на к.п.бр. 38, 139, 140, 207, 208, 209/2 КО Пресека и 6145, 6146 КО Студена

Табела 1. - Биланс површина постојећег стања:

постојећа намена површина		Р (ха а m ²)	Р (%)
грађевинско земљиште изван грађевинског подручја			
1	саобраћајна површина	30 37	2.17%
пољопривредно земљиште			
2	пољопривредно земљиште	13 39 35	95.61%
3	шумско земљиште	31 15	2.22%
УКУПНО:		14 00 87	100.00%

фотографије локације за изградњу соларне електране "Кукла"

Табела 2. - Својинско-правни статус земљишта у границама плана:

кат. о.	к.п. бр.	врста земљишта	култура	врста права	облик својине
КО ПРЕСЕКА	24	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	25	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	26	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	27	пољопривредно	њива 7. класе и шума 6. класе	својина	приватна
	36	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	38	шумско	шума 6. класе	својина	приватна/ јавна
	95	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	96	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	97	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	98	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	99	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	100/1	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	100/2	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	101	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	102	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	103	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	104	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	105	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	107	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	108	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	109	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	110	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	120	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	121	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	122	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	123	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	124	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	125	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	126	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	127	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	128	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	129	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	130	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	131	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	132	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	133	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	134	пољопривредно	њива 8. класе	својина	јавна
	135	пољопривредно	њива 8. класе	својина	јавна
	136	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	137	пољопривредно	њива 8. класе	својина	јавна
	138	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	139	шумско	шума 5. класе	својина	приватна
140	шумско	шума 5. класе	својина	приватна	
141	пољопривредно	њива 8. класе	својина	јавна	
142	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна	

	143	пољопривредно	њива 8. класе и шума 5. класе	својина	приватна
	144	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	145	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	146	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	147	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	196	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	197	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	198	пољопривредно	њива 7. класе	својина	јавна
	199	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	200	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	201	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	202	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	203	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	204	пољопривредно	њива 7. и 8. класе	својина	приватна
	205	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	206	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	207	шумско	шума 6. класе	својина	приватна
	208	шумско	шума 6. класе	својина	приватна
	209/1	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	209/2	шумско	шума 6. класе	својина	приватна
	210	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	211	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	212	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	213	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	220	пољопривредно	њива 7. и 8. класе	својина	приватна
	221	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	222	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	225	пољопривредно	њива 7. класе	својина	приватна
	226/1	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	226/2	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	228	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	231	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	232	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	5192	остало	некатегорисани пут	својина	јавна
КО СТУДЕНА	6145	шумско	шума 5. класе	својина	приватна
	6146	шумско	шума 6. класе	својина	приватна
	6147	пољопривредно	ливада 7. класе	својина	приватна
	6148	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	6149	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	6150	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	6151/1	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	6151/2	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	6151/3	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	6153	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	6177	пољопривредно	њива 8. класе	својина	приватна
	8839	остало	некатегорисани пут	својина	јавна

У обухвату Плана пролази део некатегорисаног пута који креће од центра села Пресека где се укршта са државним путем ПА-223, деоница Бабушница-Трнски Одоровци. Поменути некатегорисани, атарски пут иде ка северу до имања приватних корисника и то је једина његова функција, јер не повезује села нити махале. Пут је променљиве ширине регулационог појаса парцеле, а у оквиру овог Плана обезбеђена је ширина од најмање 3,5m. Коловоз је земљани, без застора, око 2,2-2,5m ширине.

У обухвату предметног Плана, као и у његовој непосредној близини, нема објеката који су у власништву „Електро mreжа Србије” АД.

На подручју обухваћеном Планом не постоје изграђени електроенергетски објекти и није планирана изградња електроенергетских објеката. На обухвату не постоји ТК инфраструктура у власништву Телекома Србија а.д.

Према условима надлежних имаоца јавних овлашћења, увидом у катастар непокретности и катастар подземних водова, као и увидом на лицу места констатује се да на предметном подручју обухвата плана и у непосредном окружењу нема објеката водоснабдевања (цевоводи, водоводи и канализација), нема електроенергетских водова ни ниског ни средњег ни високог напона, нема надземних ни подземних објеката телекомуникационе мреже, базних станица и предајника, гасовода нити других инфраструктурних објеката, испод, на и изнад тла.

У оквиру планског подручја не постоје заштићени објекти, споменици културе и амбијенталне целине, као ни природна добра.

1.4.3. Основна ограничења

За изградњу на планском подручју и његов развој нема ограничења у смислу уклапања у постојеће инфраструктурне мреже и заштитне зоне, заштите насеља или других објеката високоградње или инфраструктуре.

Ипак, једино али важно ограничење представља заштита и одрживо коришћење природе и природних вредности предметног подручја.

1.5. Општи циљеви израде плана

Основни циљ израде Плана је стварање планског основа за изградњу нових објеката, тј. реализације инфраструктурног објекта који користи обновљиви извор енергије - енергију сунца и његово несметано функционисање, у циљу оптималног коришћења енергије сунца и производње електричне енергије, али и стварање услова за дефинисање објеката јавне намене за потребну саобраћајну и комуналну инфраструктуру и електроенергетске објекте, као и унапређење режима и услова коришћења земљишта.

Поред основног циља, општи циљеви су и усклађивање планираних решења са ситуацијом на терену, усаглашавање са постојећим и планираним развојним интересима локалне заједнице, условима надлежних органа, посебних организација, ималаца јавних овлашћења и других институција, а посебно условима заштите животне средине и природних добара.

1.6. Општи осврт на повољност изградње соларних електрана

У данашњем добу растуће свести о заштити околине и потребе за диверсификацијом енергетских извора, соларна енергија све више добија на важности као кључни део одрживе енергетске транзиције. Изградња соларних електрана доноси низ бенефита, како на глобалном, тако и на локалном нивоу.

Бенефити изградње соларних електрана:

Чиста енергија: Соларна енергија је обновљиви извор који не емитује штетне гасове попут CO₂ приликом производње електричне енергије. Изградњом соларних електрана смањује се зависност о фосилним горивима и доприноси се борби против климатских промена.

Смањење трошкова енергије: Соларна енергија постаје све конкурентнија у односу на традиционалне изворе енергије, што доводи до смањења цена електричне енергије за потрошаче. То би требало да на дуже стазе има позитиван утицај на локалну економију и стандард живота становника.

Стварање радних места: Изградња и одржавање соларних електрана захтева радну снагу, што резултира отварањем нових радних места у локалној заједници. Ово стварање радних места доприноси економском расту и смањењу незапослености.

Дугорочна одрживост: Соларна енергија је дугорочно одржив извор енергије, будући да сунчева енергија неће нестати у предвидљивој будућности. Инвестиција у соларну енергију осигурава стабилност и сигурност енергетског снабдевања за будуће генерације.

Смањење локалног онечишћења: Соларна енергија не производи емисије загађујућих честица и гасова који негативно утичу на квалитет ваздуха и здравље људи. Изградњом соларних електрана смањује се локално онечишћење ваздуха и воде, побољшавајући квалитет живота у околини електрана.

Опасности и неповољности:

Потенцијални еколошки утицаји: Иако соларна енергија генерално сматра се чистом и еколошки прихватљивом, постоји потенцијални утицај на околину приликом изградње и одржавања соларних електрана, као што су акциденти са опремом електране или промена локалне климе. Посебан еколошки утицај соларне електране настаје након престанка њеног рада и неопходности еколошки безбедног уклањања и рециклирања опреме.

Развој на руралним подручјима: Како изградња соларних електрана не би изазвала отпор локалне заједнице која се ослања на традиционалне начине живота, потребно је и препоручљиво сваку изградњу радити са што мање промена које би утицале на начин живота становника села. У конкретном случају, важно је обратити пажњу на кретање и задржавање дивљих животиња, пре свега дивљих свиња, зечева и лисица.

Бенефити за локалну заједницу:

Побољшана инфраструктура: Изградња соларних електрана обично захтева побољшање локалне инфраструктуре, попут путева и електричне мреже, што користи и локалном становништву.

Повећана улагања у заједницу: Компаније које граде соларну инфраструктуру у великој мери за изградњу користе локалне грађевинске и друге ресурсе, а често улажу и у локалне пројекте, попут образовања, здравства или јавне инфраструктуре, што доприноси развоју и добробити локалне заједнице.

Дугорочни економски развој: Соларна енергија може служити као катализатор за дугорочни економски развој локалних заједница, привлачећи инвестиције и нова радна места, нарочито у смислу чињенице да је за рад већих производних погона и фабрика потребно имати добру електроенергетску инфраструктуру у непосредној близини.

Укупно, изградња соларних електрана доноси многе користи како на глобалном, тако и на локалном нивоу, пружајући чисту, одрживу енергију, стварајући радна места и

подстичући економски развој. Међутим, важно је узети у обзир потенцијалне еколошке и друштвене утицаје те активно радити на минимизирању негативних последица, док се истовремено максимизирају бенефиције за локалну заједницу.

II ПЛАНСКИ ДЕО

2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

2.1. Опис и критеријуми поделе на карактеристичне целине/зоне

Према пројектном задатку добијеном од стране Наручиоца, на посматраном подручју планирана је изградња соларне електране на земљи.

Концепција уређења подручја обухваћеног Планом заснована је на:

- смерницама датим Просторним планом општине Бабушница;
- постојећем стању;
- пројектном задатку добијеном од стране Наручиоца/Финасијера;
- сагледавању развојних потреба будућег корисника простора;
- добијеним условима од надлежних органа, организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

Полазне основе за утврђивање концепције просторног развоја су:

- стварање услова за потребе изградње соларне електране;
- дефинисање површина јавне намене ради подизања квалитета нивоа услуге путног саобраћајно-транспортног система обухваћеног и контактеног подручја;
- дефинисање начина уређења и утврђивање правила изградње;
- стварање планског предуслова кроз анализу просторних и природних потенцијала (метеоролошке погодности, морфологија терена, постојећа саобраћајна и инфраструктурна опремљеност локације) за изградњу соларне електране са припадајућом инфраструктуром;

- обезбеђивање услова за повезивање зелених површина у обухвату Плана са насељским и ваннасељским зеленим површинама;
- дефинисање услова заштите ради обезбеђења квалитета животне средине, очувања и заштите биодиверзитета укупног простора и евентуално пронађених археолошких предмета.

Према Закону о коришћењу обновљивих извора енергије (Службени гласник РС, број 40/2021 и 35/2023), коришћење обновљивих извора енергије у области производње електричне енергије је у јавном интересу Републике Србије и од посебног је значаја за Републику Србију.

Коришћењем ресурса обновљивих извора енергије, односно, изградњом, у овом случају соларне електране, даје се важан допринос унапређењу квалитета животне средине.

Максимална одобрена снага, коју планирана соларна електрана “Кукла” може предати у дистрибутивни систем електричне енергије (ДСЕЕ) износи 5MW, у складу са издатим мишљењем оператора дистрибутивног система о условима и могућностима прикључења.

Према основној планираној намени површина, у планском подручју се налази грађевинско и пољопривредно земљиште. У оквиру грађевинског земљишта, налазе се површине јавне намене - путно земљиште некатегорисаног пута. На делу пољопривредног земљишта планирано је грађење соларне електране и батеријско складиште.

Према чл. 69. Закона о планирању и изградњи, објекти за производњу, трансформацију, дистрибуцију и пренос електричне енергије, могу се градити на пољопривредном земљишту, без обзира на катастарску класу пољопривредног земљишта, као и на шумском земљишту, без потребе прибављања сагласности министарства надлежног за послове пољопривреде. За потребе изградње наведених објеката на пољопривредном и шумском земљишту, могу се примењивати одредбе Закона о планирању и изградњи које се односе на препарцелацију, парцелацију и исправку граница суседних парцела, као и одредбе о непостојању обавезе парцелације, односно препарцелације, уколико су примењиве у зависности од врсте објеката.

Планско подручје делимо на четири урбанистичке целине, од којих се целине два, три и четири деле на карактеристичне урбанистичке зоне. Подела на урбанистичке целине и зоне приказана је на графичком прилогу 7 - Урбанистичке целине и зоне графичког дела плана, а описно и прегледно табеларно се даје на следећи начин:

- урбанистичка целина 1 - грађевинско земљиште, површина јавне намене, саобраћајна површина
- урбанистичка целина 2 - пољопривредно земљиште, површина у функцији соларне електране
- урбанистичка целина 3 - пољопривредно земљиште, површина у функцији соларне електране, шумско земљиште
- урбанистичка целина 4 - пољопривредно земљиште, површина у функцији соларне електране, површина за изградњу енергетских објеката и шумско земљиште

Табела 3. - Прегледни приказ урбанистичких целина и зона у оквиру плана

УРБАНИСТИЧКЕ ЦЕЛИНЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА					
1	урбанистичка целина 1: грађевинско земљиште, површина јавне намене - саобраћајна површина	ПОДЕЛА НА КАРАКТЕРИСТИЧНЕ УРБАНИСТИЧКЕ ЗОНЕ			
		А	Б	В	Г
2	урбанистичка целина 2: пољопривредно земљиште, површина у функцији соларне електране	зона за производњу и складиштење електричне енергије	зона за пољопривредну производњу		
3	урбанистичка целина 3: пољопривредно земљиште, површина у функцији соларне електране, шумско земљиште	зона за производњу и складиштење електричне енергије	зона за пољопривредну производњу	зона шуме	
4	урбанистичка целина 4: пољопривредно земљиште, површина у функцији соларне електране, површина за изградњу енергетских објеката и шумско земљиште	зона за производњу и складиштење електричне енергије	зона за пољопривредну производњу	зона шуме	зона за изградњу енергетских објеката

2.2. Детаљна намена површина и објеката и могућих компатибилних намена, са билансом површина

У обухвату Плана дефинисана је детаљна намена. Детаљна намена је преовлађујућа (основна) намена дефинисана графичким прилогом бр. 6 – Планирана намена површина.

У оквиру граница Плана, и Планом дефинисаних детаљних намена не планирају се компатибилне намене.

Грађевинско земљиште, како је напред наведено је земљиште јавне намене - саобраћајна површина, а поред њега је и пољопривредно земљиште - површина намењена за изградњу соларне електране и површина намењена за пољопривредну производњу.

У табели 3. дат је приказ биланса планираних намена површина.

Табела 3. - Површина планираних намена у обухвату Плана

планирана намена површина		Р (ha a m ²)	Р (%)
грађевинско земљиште изван грађевинског подручја			
1	саобраћајна површина	35 02	2.50%
пољопривредно земљиште			
2	пољопривредно земљиште	13 34 70	95.28%
3	шумско земљиште	31 15	2.22%
УКУПНО:		14 00 87	100.00%

подела пољопривредног земљишта у обухвату плана			
	пољопривредно земљиште у функцији соларне електране	8 60 38	64.46%
	пољопривредно земљиште у функцији енергетских објеката	8 54	0.64%
	пољопривредно земљиште за пољопривредну производњу	4 65 78	34.90%
УКУПНО:		13 34 70	100.00%

2.3. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре, као и услове за њихово прикључење

Уређење и изградњу површина и објеката јавне намене изводи се у складу са важећим правилницима, који конкретну област уређују, као и са урбанистичким условима датим овим Планом, односно садржајима јавне намене. Планом су утврђене површине јавне намене за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, а то је целина 1 - саобраћајна површина. Земљиште јавне намене дефинисано је на графичком прилогу бр. 10 - План парцела јавне намене.

2.3.1. Мрежа саобраћајне и остале инфраструктуре

2.3.1.1. Саобраћајна инфраструктура/урбанистичка целина 1

Пројектовање и грађење саобраћајне инфраструктуре вршити према важећим законима, правилницима, стандардима, нормативима, нормама квалитета и другим прописима

који регулишу ову област. Планирана саобраћајна мрежа представља саобраћајну мрежу ван насеља.

Приступ соларној електрани, као и простору где се планира изградња разводног постојења, омогућен је преко постојећих саобраћајних површина. На основу тога планирају се три саобраћајна прилаза са површине на којој се гради соларна електрана, а такође, могуће је и на другим местима планирати резервне колске прилазе, а нарочито за случајеве акцидентних ситуација. За простор где се планира изградња разводног постојења планира се један саобраћајни прилаз са источне стране.

- Реконструкција постојећих саобраћајних површина некатегорисаних путева у свему треба да буде изведена у складу са Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута (Службени гласник РС, бр. 50/2011). Корекцијом постојеће регулације некатегорисаног пута се обезбеђује минимална ширина саобраћајне површине од 3,5m, са местима за обилажење минималне ширине 5,5m у дужини од мин. 10m.

- Начин полагања предметних инсталација поред и испод пута мора бити у складу са важећим прописима и нормативима из ове области..

- Потребно је обезбедити адекватно прихватање и одводњавање површинских вода уз усклађивање са системом одводњавања.

Општи услови за постављање предметних инсталација поред и испод предметног некатегорисаног пута:

- усагласити трасу предметне инсталације са планираном ширином коловоза са ивичним тракама у складу са Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута (Службени гласник РС, бр. 50/2011) и другим техничким прописима или са планском документацијом;

- траса инсталација мора се пројектно усагласити са постојећим инсталацијама постављеним поред и испод предметног пута, а на основу извода из катастра подземних инсталација, тј. потребно је прибавити положаје инсталација од комуналних предузећа и надлежних организација за управљање тим инсталацијама и податке о планираним инсталацијама;

Услови за паралелно вођење предметних инсталација поред предметног пута:

- предметне инсталације уколико је могуће планирати минимално 1,00m од крајње тачке попречног профила пута уколико не угрожава стабилност и одводњавање пута (минимално 1,00m од спољне ивице ножице насипа или канала); Инсталације је дозвољено водити и унутар регулације некатегорисаног пута, уз одговарајућу заштиту водова (цеви за вођење инсталација, дубоки ровови са бетонским анкерима и слично)

- на местима где није могуће инсталације поставити ван попречног профила пута мора се испројектовати и извести адекватна заштита трупа предметног пута али искључиво ван локација које могу бити иницијалне за отварање клизишта);

- планирати предметну инсталацију тако да не угрожава постојећу саобраћајну сигнализацију и опрему пута;

Услови за укрштање предметних инсталација са путем:

- предметна инсталација мора бити пројектована испод предметне деонице пута, у заштитној цеви, дужине најмање (труп пута + путно земљиште са обе стране пута);

- укрштање инсталација са путем пројектовати под углом од 90° уколико техничке могућности дозвољавају;

- пројектована дубина заштитне цеви мора бити минимално 1,50m од коте коловозне конструкције односно минимално 1,20m испод дна јарка.

Пројектна документација мора бити израђена тако да предметна инсталација не угрожава стабилност пута и обезбеђује услове за несметано одвијање саобраћаја на путу, не угрожава саобраћајну сигнализацију и опрему пута, као и да не омета одржавање предметне деонице пута.

Након изведених радова потребно је да се путна инфраструктура врати у првобитно стање. На неасфалтираним коловозима потребно је на местима на којима се врши ископ у слојевима извршити сабијање земље и завршно насипати шљунковитим материјалом.

Током разраде планског саобраћајног решења кроз техничку документацију, уколико постоји прихватљивије решење у инвестиционо-техничком смислу, могућа је прерасподела попречног профила у оквиру планом дефинисане регулације саобраћајница.

Сви елементи хоризонталне и вертикалне регулације саобраћајница (координате свих темених тачака осовине улица, кривинске карактеристике и сл.) су дати у графичком прилогу бр. 8 – План регулације и нивелације.

Нивелација саобраћајница прилагођена је нивелационом решењу које је дато у овом Плану, који је оријентационог карактера и могуће су измене у циљу побољшања техничког решења.

Регулисање стационарног саобраћаја (паркирања) ће се вршити унутар парцела на којима се планира изградња објеката у функцији соларне електране. Јавни паркинзи у простору обухваћеним овим Планом нису предвиђени.

2.3.1.2. Комунална инфраструктура

2.3.1.2.1. Водоснабдевање

На подручју Плана ако се буде јавила потреба за водоводном мрежом то може да буде са наменом за противпожарну заштиту комплекса соларне електране. Из овог разлога дата је могућност изградње водоводне мреже, прстенастог типа, у комплексу соларне електране са противпожарним хидрантима на прописном одстојању.

Приликом изградње водоводне мреже најмањи профил биће DN 110mm (Ø100mm), за мрежу везану у прстен, односно DN 90mm (Ø80mm), за водоводне линије које се слепо завршавају.

Водоводну мрежу где је год то могуће затворити у прстен што ће омогућити сигурнији

и бољи начин водоснабдевања корисника.

Начин повезивања новопланиране на постојећу водоводну мрежу у дефинисаће се техничком документацијом.

Уколико се јави, потреба за уређајем за повишење притиска или пак за резервоаром противпожарне заштите, наведени објекти ће се дефинисати техничком документацијом.

Правила грађења

Минимална дубина укопавања ценовода је 1,00m ради заштите од мрза.

Притисак у мрежи мора бити у границама минималних и максималних прописаних притисака. Минимални притисак у спољној хидрантској мрежи, код хидраната, мора износити 2,5 бара.

На траси водовода не дозвољава се изградња објеката, на 2,50m обострано од водоводне мреже, осим објеката водоснабдевања.

Димензије планираних водовода одредити на основу хидрауличног прорачуна узимајући у обзир потребну количину воде за гашење пожара у складу са Правилником о техничким нормативима за спољну и унутрашњу хидрантску мрежу.

Према Правилнику о техничким нормативима за спољашњу и унутрашњу хидрантску мрежу дозвољено одстојање између хидраната износи највише 80,00m. Препоручује се постављање хидраната у близини раскрсница саобраћајница као и уградња надземних хидраната.

Избор врста цеви одредиће се техно-економском анализом у складу са важећим санитарним прописима. Не препоручује се употреба салонитних цеви.

При пројектовању и извођењу мора се водити рачуна о међусобном како вертикалном тако и хоризонталном одстојању појединих инсталација.

Техничке услове и начин прикључења новопроектваних водоводних линија одређује надлежна комунална организација.

Све инфраструктурне мреже морају се међусобно ускладити и штитити једна од друге.

2.3.1.2.2. Одвођење отпадних вода

На подручју Плана од отпадних вода, обзиром да се не јављају никакви корисници, јављају се само атмосферске воде настале услед падавина или топљења снега. Не постоји изграђена канализациона мрежа за одвођење атмосферских вода као ни било какав други реципијент (водоток, акумулација и др.) у који би се атмосферске воде одводиле након пречишћавања.

Такође, на подручју Плана није планирана изградња манипулативних површина, складишта на отвореном, платоа, приступних рампи, паркинга, окретница, простора за прање механизације и возила и није предвиђено сервисирање тешке механизације као ни возног парка.

Имајући у обзир све наведено као и чињеницу да је фреквенција саобраћаја у оквиру комплекса соларне електране као и у новопланираним саобраћајницама веома мала, а самим тим је и веома мало загађење вода на овом подручју, не планира се градња система за одвођење атмосферских вода (канализациона мрежа, таложници, сепаратори масти и уља), ове воде одводиће се у слободну зелену површину.

За потребе рада соларне електране не јавља се потреба за сталним боравком запослених у комплексу, већ само по потреби, те није планиран никакав објекат за њихов боравак, а самим тим ни санитарни чворови, канализациона мрежа за одвођење санитарних

отпадних вода, непропусних септичких јама и уређаја за прераду санитарних отпадних вода.

2.3.1.3. Енергетска инфраструктура

2.3.1.3.1. Електроенергетска инфраструктура

Како је у постојећем стању већ написано, у обухвату предметног Плана, као и у његовој непосредној близини, нема објеката који су у власништву „Електро mreжа Србије” А.Д. На подручју обухваћеном Плану не постоје изграђени електроенергетски објекти и није планирана изградња јавних електроенергетских објеката, а на основу података који су дати у условима Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд, огранак „Електродистрибуција Пирот“.

Наручилац/финасијер Плана је показао заинтересованост да у планском обухвату гради соларну електрану на земљи (обновљив извор енергије (ОИЕ)), што би подразумевало постављање свих потребних елемената намењених за производњу електричне енергије (паралелан рад са ДСЕЕ са предајом електричне енергије у ДСЕЕ у целости (изузев сопствене потрошње), укупне инсталисане снаге око 5MW.

Начин прикључења и технички опис прикључка

Врста прикључка: индивидуални

Карактер прикључка: трајни

Место прикључења електране на ДСЕЕ: увод вода електране у нову водно - мерну 35kV ћелију новог 35kV разводног постројења које се смешта у објекат описан у тачки 2.2.3.1.

Место везивања прикључка на ДСЕЕ Постојећи 35kV надземни вод на правцу ТС 110/35kV "Пирот 2" - ТС 35/10kV "Звонце".

Прикључење електране на ДСЕЕ је трофазно са симетричним системом напона синусоидног облика.

Називни напон мреже на месту прикључења електране на ДСЕЕ је $U_n = 35kV$.

Називна фреквенција у ДСЕЕ је 50Hz.

Опис прикључка до места прикључења

- Изградити на КП бр. 196, КО Пресека, Бабушница, грађевински објекат за смештај: РП 35kV, мерне опреме, опреме за даљински надзор, управљање и комуникацију и опреме за сопствену потрошњу. (у даљем тексту: ОМП). ОМП треба да буде довољних димензија за смештај пет 35kV ћелија.

ОМП мора имати улаз са јавне површине (пута), којим ће бити обезбеђен несметан приступ овлашћеним лицима ЕДС и возилима. Управљање и улаз у ОМП је у искључивој надлежности ЕДС. Ширина приступног пута мора да задовољава услове заштите од пожара.

- Од места везивања прикључка на ДСЕЕ до ОМП потребно је изградити кабловски 35kV вод, тип и пресек ХНЕ49-А 2x(4x(1x150))mm², у дужини од око 800m за повезивање ОМП на постојећи надземни 35kV вод ТС 110/35kV "Пирот 2" - ТС 35/10kV "Звонце" по принципу „улаз - излаз" У траси постојећег 35kV вода на одговарајућем 35kV стуб (по потреби уградити нови затезни стуб) уградити два слога одводника пренапона и заштитне цеви за два 35kV кабла. У истом рову положити и оптички кабл одговарајућих карактеристика. Предвидети одговарајући простор за

монтажу антене ради комуникације са надређеним ПДЦ, а која се повезује са даљинском станицом унутар ОМП.

ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

У заштитном појасу, испод, изнад или поред електроенергетских објеката (ЕЕО), супротно закону, техничким и другим прописима не могу се градити објекти, изводити други радови, нити засађивати дрвеће и друго растиње. Заштитни појас за надземне ЕЕО, подземне ЕЕО и трансформаторске станице на отвореном дефинисан је чланом 218. Закона о енергетици.

Заштитни појас за надземне електроенергетске водове, са сваке стране вода од крајњег фазног проводника, има следеће ширине:

за напонски ниво 1kV до 35kV;

- (1) за голе проводнике 10 метара, кроз шумско подручје 3 метра;
- (2) за слабо изоловане проводнике 4 метра, кроз шумско подручје 3 метра;
- (3) за самоносеће кабловске снопове 1 метар;
 - за напонски ниво 35kV, 15 метара;
 - за ниво напона од 110kV. укључујући 110kV, 25 метара;
 - за напон ниво 22 kV и 400kV, 30 метара.

Заштитни појас за подземне далеководе (каблове) је, од ивице армираног бетонског канала:

- 1) за напонски ниво 1kV до 35kV. укључујући и 35kV, 1 метар;
- 2) за ниво напона од 110kV, 2 метра;
- 3) за ниво напона изнад 110kV, 3 метра.

Заштитни појас за станице трансформатора на отвореном је:

- 1) за ниво напона од 1kV до 35kV, 10 метара;
- 2) за ниво напона од 110kV и изнад 110kV, 30 метара.

ИЗМЕШТАЊЕ И ЗАШТИТА ПОСТОЈЕЋИХ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТА НАПОНСКОГ НИВОА 10 И 1KV:

Уколико је потребно измештање или заштита електроенергетских објеката угрожених планираном наменама у обухвату ПДР-а потребно је предвидети коридоре, односно адекватно земљиште, за потребе измештања угрожених електроенергетских објеката.

За изградњу ЕЕО који нису у јавној површини потребно је обезбедити и одговарајуће право за изградњу на земљишту у складу са члановима 69 и 135. Закона о планирању и изградњи. Одговарајући доказ права на земљишту за изградњу према члановима 69. и 135. Закона о планирању и изградњи обезбеђује инвеститор објекта због чије изградње се врши измештање.

Уколико је потребно измештање или заштита електроенергетских објеката угрожених планираном изградњом, потребно је да се Странка обрати ЕДС-у, за закључивање Уговора о припремању земљишта, пре израде одговарајуће техничке документације и пре почетка земљаних радова.

Опште смернице за измештање подземних водова

Подземни водови 10kV и 1kV

- Уколико се траса кабла нађе испод коловоза за кабловске водове 10kV и 1kV предвидети кабловску канализацију израђену од пластичних цеви одговарајућег пречника. Кабловско окно користити на правој деоници кабловске канализације која је

дужа од 40m, на месту промене правца или нивоа кабловске канализације и на местима гранања кабловске канализације

- Предвидети 100% резерве у броју отвора кабловске канализације за напонски ниво 10kV, а 50% за напонски ниво 1kV
- Приликом изградње/измештања водова водити рачуна о потребним међусобним растојањима и угловима савијања при паралелном вођењу и укрштању са другим електроенергетским водовима и осталим подземним и надземним инсталацијама и објектима које се могу наћи у новој траси водова. Није дозвољено засађивање средње и високе вегетације изнад подземних водова
- Радове у близини каблова вршити ручно или механизацијом која не изазива оштећење изолације и оловног плашта. При извођењу радова заштитити постојеће кабловске водове од механичког оштећења
- Потребно је да се у траси кабловских водова не налази никакав објекат који би угрожавао електроенергетски вод и онемогућавао приступ кабловском воду приликом квара.
- За измештене кабловске деонице 10kV и 1kV користити каблове одговарајућег типа и пресека

Надземни водови 10kV и 1kV:

- Приликом измештања мешовитих 10kV и 1kV надземних водова, за упоришта користити одговарајуће стубове прописаних димензија и одговарајући проводник. Ако се планира укидање надземног вода и изградња новог подземног користити проводник одговарајућег типа и пресека.
- При свођењу надземних кућних прикључака користити одговарајући проводник.
- Ако се планира укидање надземног или мешовитог вода и изградња новог подземног вода, потребно је обезбедити сагласност за уградњу КПК и успонског вода на свим објектима који се напајају преко надземног кућног прикључка.

Инвеститор је у обавези да поштује следеће

- При укрштању и паралелном вођењу каблова са другим инсталацијама поштовати прописима предвиђена сигурносна растојања и углове укрштања.
- За прелазак саобраћајнице постојећих водова обезбедити резерву у кабловицама и то за водове 35kV и 10kV 100% резерву, а за водове 1kV 50% резерву. Користити отворе кабловске канализације одговарајућег пречника у односу на пречник вода према условима Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд.
- Радове у близини каблова вршити ручно или механизацијом која не изазива оштећење изолације и оловног плашта. При извођењу радова заштитити постојеће кабловске водове од механичког оштећења.
- Заштита од напона корака и додира и заштитна мера од електричног удара треба да буде усаглашена са важећим прописима и препорукама из ове области и Интерним стандардима Електродистрибуција Србије
- Све потребне радове у вези са заштитом и измештањем наведених електроенергетских водова извести у складу са важећим техничким прописима и препорукама, као и Интерним стандардима Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд.
- Извођење свих радова вршити уз присуство надлежних служби Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд
- При укрштању и паралелном вођењу надземног електроенергетског вода са мрежом електронских комуникација поштовати одредбе Правилника о техничким нормативима

за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV“ (Сл лист РС“ број 65/88 и 18/92).

Додатни услови за извођење радова на изградњи објеката

- Грађевинске радове у непосредној близини електроенергетских објеката вршити ручно, без употребе механизације и уз предузимање свих потребних мера заштите.
- Најкасније осам дана пре почетка било каквих радова у близини електроенергетских објеката инвеститор је у обавези да се у писаној форми обрати Служби за припрему и надзор одржавања Елестродистрибуције Србије д.о.о. Београд, у коме ће навести датум и време почетка радова, одговорно лице за извођење радова и контакт телефон.
- Обавезује се инвеститор да уколико приликом извођења радова наиђе на подземне електроенергетске објекте, одмах обавести Службу за припрему и надзор одржавања Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд.

Подземне инсталације у функцији соларне електране

Подземне инсталације у функцији соларне ектране, по правилу је потребно реализовати у оквиру катастарских парцела путева. Тамо где то није могуће или инвеститор жели на други начин да реши изградњу подземних инсталација, оставља се могућност да уколико реши имовинско - правне односе, и испуни урбанистичке и техничке услове, исте измести.

На целој дужини кабловски водови морају да буду положени са благим кривинама, вијугаво, тако да је дужина кабла већа од дужине трасе, ради компензације евентуалних малих слегања или померања терена и температурних утицаја, као и уважавања дозвољених полупречника савијања кабла.

Свако укрштање или паралелно вођење каблова са другим инсталацијама или елементима постојеће инфраструктуре (попут телекомуникационих каблова, водоводом итд.), уколико постоји, биће појединачно размотрено кроз техничку документацију, уз одговарајуће техничко решење начина полагања каблова у том случају кроз детаљне цртеже.

У кабловском рову заједно са енергетским кабловима полажу се и оптички каблови за пренос статуса и сигнала из појединачних соларних поља, управљање електраном и итд, као и по потреби део уземљивачког система (нпр. бакарна или челична ужад) који повезује уземљиваче соларних панела у складу са препорукама произвођача. Које ће се подземне инсталације положити у кабловске ровове, у зависности од потребе, одредити у техничкој документацији.

Електрична енергија за сопствене потребе трафостанице и соларне електране

Када соларни панели производе електричну енергију, део те енергије се потроши за сопствене потребе - сопствена потрошња и то за обезбеђење сигнализације, комуникације, обележавања, грејање и хлађење уређаја и компоненти итд.

Снабдевање електричном енергијом потребно је за функционисање разводног постојења, трансформаторске станице, обезбеђење телекомуникационих веза, осветљења делова комплекса, потребне сигнализације и других потреба који ће произаћи из функционалних и техничких потреба и може се обезбедити из електричне енергије коју производе соларни панели и/или да се трафостаница посебном инфраструктуром повеже на дистрибутивни систем електричне енергије и из тог система троши енергију за своје потребе независно.

Ближи услови повезивања са дистрибутивним системом, тип и начин постављања водова као и начин и тип прикључка, утврђују се посебном техничком документацијом, у складу са условима надлежног електродистрибутивног предузећа.

2.3.1.3.2. Јавно осветљење

Уколико се јави потреба, светилке за јавно осветљење поставити на стубове поред саобраћајнице.

Светилке треба да задовоље одређене светлотехничке захтеве према светлотехничкој класификацији саобраћајница М1, М2, М3, М4.

За јавно осветљење користити расветна тела у складу са новим технологијама развоја и принципима енергетске ефикасности.

2.3.1.3.3. Топлификација

На подручју Плана се не планира топлификација.

2.3.1.3.4. Гасификација

На подручју Плана се не планира изградња мреже гасовода.

2.3.1.4. Телекомуникациона инфраструктура

На обухвату не постоји изграђена ТК инфраструктура у власништву Телекома Србија а.д. На подручју обухвата не постоји РР линк, а нови се не планирају, нема активних ни планираних базних станица мобилне телефоније.

Планом се предвиђају коридори дуж саобраћајнице некатегорисаног пута за потребе изградње телекомуникационе инфраструктуре до планираних објеката уколико су потребни за рад соларне електране.

Телекомуникациони коридори морају бити заштићени предметним планским документом у складу са Правилником о захтевима за утврђивање заштитног појаса за електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава, радио коридора и заштитне зоне и начину извођења радова приликом изградње објеката (Службени гласник РС број 16/2012).

2.3.1.5. Управљање комуналним отпадом

Што се тиче самог обухвата Плана, у току контролисаних услова рада соларне електране, осим у поступку изградње, не долази до генерисања отпада. (Соларни панели и сами не емитују штетне материје и не доводе до стварања отпада.)

Потребно је постављање једног контејнера уз улазну саобраћајницу постављен током изградње објекта, а који који ће током експлоатације да прикупља евентуални отпад настао од стране запослених који одржавају повремено објекат и прате рад соларне електране. Подлога на којој се постављају посуде је тврда и равна, асфалтирана, бетонирана или поплочана, у нивоу прилазног пута возила за пражњење посуда и одвоз отпада. Подлога мора имати обезбеђено одвођење атмосферских и оцедних вода. Типизирани контејнери за сакупљање отпада је запремине 1,1m³ и/или ПВЦ канте за примарно одвајање отпада.

2.3.1.6. Просторно пејзажни објекти

У обухвату Плана нису издвојене површине које су намењене за јавно зеленило. Просторно пејзажни објекти су предвиђени као намена која прати претежну намену – саобраћајну површину. Зеленило је веома важно у погледу санитарно-хигијенског утицаја на животну средину.

При изради техничке документације за саобраћајне површине, препорука је да се, где је то могуће, формирју зелене површине (путно зеленило) које би требало да буде комбинација травнатих површина и ниског растиња, а пре свега водити рачуна да се не угрози прегледност саобраћајних површина.

2.4. Попис парцела и опис локација за јавне површине, садржаје и објекте

Површине за јавне намене су јавне површине и јавни објекти, чије је коришћење, односно изградња од општег интереса. Планом се утврђују површине планиране за јавне намене које се формирају од целих и/или делова катастарских парцела према графичком прилогу бр. 10 - План парцела земљишта јавне намене.

Регулационе линије површина јавне намене дефинисане су постојећим међним линијама и новим регулационим линијама проширења саобраћајне површине која дефинише линију препарцелације за парцеле јавне намене - саобраћајне површине.

У оквиру обухвата овог Плана налазе се парцеле јавне намене (урбанистичка целина 1 – саобраћајна површина) и то:

- П1 - делови катастарских парцела бр. 24 и 25 КО Пресека;
- П2 - делови катастарских парцела бр. 25 и 26 КО Пресека;
- П3 - делови катастарске парцеле бр. 7 КО Пресека;
- П4 - делови катастарских парцела бр. 8839, 6147 и 6148 КО Студена;
- П5 - делови катастарских парцела бр. 5192, 107, 108, 110, 120, 121, 123, 142, 196, 197 и 228 КО Пресека;

2.5. Степен комуналне опремљености грађевинског земљишта по целинама из планског документа, који је потребан за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе

За издавање локацијских услова, неопходно је обезбедити приступ јавној саобраћајној површини за основну инфраструктурну опремљеност, која обухвата и могућност прикључивања на електроенергетску мрежу.

2.6. Услови и мере заштите природних добара и непокретних културних добара и заштите природног и културног наслеђа, животне средине и живота и здравља људи

2.6.1. Природно наслеђе

У поступку израде Плана прибављени су Услови Завода за заштиту природе Србије, у којима стоји да у обухват Плана детаљне регулације нема заштићених подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, као ни еколошки значајних подручја еколошке мреже Републике Србије, одређених у складу са Уредбом о еколошкој мрежи (Службени гласник РС, бр. 102/2010).

У циљу заштите и очувања биодиверзитета на предметној локацији, овим Планом се обавезује и предвиђа:

- довољан размак између соларних панела, као и висину носача соларних панела који ће омогућити кошење и/или пролазак ситне стоке, а у циљу одржавања и очувања станишта од зарастања;
- забрану затрпавања површине испод самих панела шљунком, каменом или асфалтом, као и уништавање ливадске вегетације, посебно са аспекта очувања постојеће флоре и биљних заједница с једне стране, и онемогућавање уношења и ширења алохтоних инвазивних врста (амброзија и сл.);
- након завршених радова, потребно је извршити рекултивацију земљишта садњом трава. Користити травне смеше пореклом од домаћих врста, не употребљавати стране и украсне (егзотичне) врсте. Смеша мора одговарати надморској висини, типу земљишта и климатским условима. односно поднебљу на којем ће се сејати;
- коришћење постојеће мреже саобраћајница уз избегавање изградње нових путева за привремено коришћење, како би се спречила фрагментација простора и природних и полуприродних станишта;
- максималио очување одраслих примерака дендрофлоре. Уколико је неопходно уклањање стабала свести на најмању могућу меру и то уз дознаку стабала за сечу од стране надлежног предузећа, ЈП „Србијашуме“;
- забрану третирања предметних парцела хемијским препаратима за сузбијање раста биљака и инсеката;
- минимално осветљење пратећих објеката при чему извор светлости мора бити усмерен ка тлу, у циљу заштите фауне птица и слепих мишева;
- уземљење и изоловање свих електричних инсталација како би се спречило страдање јединки дивљих врста животиња;
- могућност уклањања изграђених објеката или примену техничких мера које би спречиле задржавање и окупљање већег броја птица, сисара и других животиња у непосредној близини соларних панела, односно спречити привлачење дивљих животиња одређеним објектима (стубови, дивље депоније и сл.);

Такође, овим планом се, у циљу заштите флоре и фауне на предметном подручју, прописује:

- Заштита и коришћење вода интегралним управљањем водама, провођењем мера за очување површинских и подземних вода, њихових резерви, квалитета и количина, као и поштовање забране испуштања непречишћених и недовољно пречишћених отпадних вода у крајњи реципијент у складу са Законом о водама (Службени гласник РС, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 -др. закон);
- Очување живица и жбунастих међа између парцела који имају улогу еколошког коридора;
- Озелењавање рубова парцела, односно границе са другим парцелама, тј. санацију површина које су деградирале предметном изградњом и користити искључиво аутохтоно жбунасто растиње, одхосно аутохтоне лишћарске и травнате врсте;
- Приликом подземног полагање електричних каблова, обавезно је да се хумусни слој који се уклања приликом ископавања ровова за полагање каблова одвоји и сачува, како

би се након изведених радова искористио за санирање и озелењавање терена. Затрпавање ровова након полагања каблова вршити земљом из откопа, при чему за први слој који се ставља изнад постељице треба користити ситнозрнасту земљу;

- У складу са Извештајем о процени утицаја на животну средину, уколико се покаже као потребно, континуирано пратити стања животне средине (мониторинг квалитета ваздуха, водених токова, земљишта и нивоа буке) сходно Закону о заштити животне средине (Службени гласник РС, бр.135/04, 36/2009. 36/2009-др. закон, 72/2009-др. закон. 43/2011-одлука УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018-др. закон) и Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање (Службени гласник РС, бр. 50/2012);

- Обавезује се инвеститор изградње и корисник рада соларне електране да, када се панели исцрпе или оштете, отпад од соларних ћелија (нерециклабилан и токсичан) буде адекватно депонован на место које ће одредити надлежна служба и које мора бити ван обухвата саме локације на којој се поставља соларна електрана, а у циљу очувања биодиверзитета и заштите животне средине (члан 29. Закона о заштити животне средине);

- Обавезује се власник/корисник соларне електране да у случају напуштања предметне локације, односно престанка рада соларног постројења, што је пре могуће безбедно евакуише инсталирану опрему, уклони све објекте и у целини санира локацију и доведе је у стање блиско првобитном;

- Обавезује се извођач радова на изградњи соларне електране да, уколико се приликом извођења радова наиђе на геолошко - палеонтолошке или минералошко - петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, сагласно чл. 99. Закона о заштити природе (Службени гласник РС, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - исправка, 14/2016, 95/2018 - други закон и 71/2021), да обавести Министарство заштите животне средине, односно предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

2.6.2. Културно-историјско наслеђе

У поступку израде Плана прибављени су Услови надлежног Завода за заштиту споменика културе где је наведено да се исти издају за чување, одржавање и коришћење непокретних културних добара, добара под претходном заштитом и добара која уживају предходну заштиту и утврђеним мерама заштите на подручју Плана.

Непокретно културно наслеђе и добра која уживају претходну заштиту на подручју плана

На простору обухваћеним Планом, у тренутку подношења захтева. а у поступку израде планске документације није извршена систематска проспекција и валоризација непокретног културног наслеђа, археолошког наслеђа и ратних меморијала.

Подаци о непокретном културном наслеђу на предметном простору нису прикупљени те не постоје утврђена непокретна културна добра, евидентирана добра која уживају претходну заштиту, евидентирани ратни меморијали. На основу наведеног, није могуће прописати посебне услове са становишта заштите културног наслеђа за потребе израде

Плана.

Планском документацијом третира се археолошки неистражен простор. што може негативно утицати како на очување археолошког наслеђа, тако и на реализацију Плана у случају открића археолошког наслеђа током извођења радова предвиђених Планом.

Мере заштите непокретног културног наслеђа

Није дозвољено оштећење или уништење археолошких налаза:

У циљу заштите археолошког налаза у случају открића у току извођења грађевинских радова, прописује се следећа процедура:

- Археолошко праћење извођења земљаних радова ангажовањем територијално надлежне установе заштите културних добара или научне установе из области археологије, о трошку инвеститора изградње;
- Обуставу радова у случају открића археолошког наслеђа и благовремено обавештавање надлежног Завода за заштиту споменика културе Ниш;
- Ако се у току извођсња радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекипе радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе Ниш и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен;
- У случају открића археолошког наслеђа током извођења грађевинских и других радова, инвеститор изградње у обавези је да обезбеди средства за заштитна археолошка истраживања, заштиту, чување, публикавање и презентацију археолошког наслеђа у зони која је угрожена планираном изградњом;
- Археолошка истраживања могу да спроводе установе заштите културних добара и научне установе из области археологије чији је оснивач Република Србија или јединица локалне самоуправе, у складу са Законом и свим прописима који регулишу област археологије и заштите културног наслеђа у Републици Србији и у складу са позитивном праксом из области археологије примењујући одговарајућу методологију археолошких истраживања;
- Након спроведених заштитних археолошких истраживања, инвеститор је у обавези да прибави нове услове - мере заштите од надлежног завода, а који ће се дефинисати на основу резултата спроведених заштитних археолошких истраживања.

Смернице за примену и спровођење услова и мера заштите

1. Конкретне мере заштите утврдиће се на основу резултата спроведених археолошких истраживања;
2. Услове и мере заштите треба оперативно користити и примењене су у процесу обраде Плана;
3. Услови и мере заштите, поред непосредне примене у обради Плана, саставни су део и документационе основе.

2.6.3. Начин вредновања чиниоца животне средине у поступку процене утицаја Плана на животну средину, мере за спречавање, ограничавање и компензацију негативних утицаја на животну средину

У циљу спречавања свих значајних негативних утицаја и последица по животну средину, на планском и ширем подручју, Стратешком проценом утицаја на животну средину су дефинисане мере за ограничење негативних и повећање позитивних утицаја на животну средину. Смернице и мере су дефинисане на основу процене постојећег стања природних и створених вредности, капацитета животне средине, планираних садржаја и идентификације могућих извора загађења на подручју обухваћеном Планом детаљне регулације соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена.

Приликом дефинисања мера заштите животне средине узета је у обзир хијерархијска условљеност Плана и Стратешке процене утицаја, па су у мере заштите уграђене смернице докумената вишег хијерархијског нивоа које се односе на предметно подручје. У мере су интегрисани услови и мере заштите ималаца јавних овлашћења прибављених за потребе израде Плана и Стратешке процене утицаја.

Реализацијом планиране соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена, обезбеђују се услови за експлоатацију Сунчеве енергије, односно коришћење обновљивих извора енергије, са свим бенефитима које она остварује у ширем контексту заштите животне средине. У том смислу, може се говорити о позитивним ефектима Плана на аспект коришћења и примене обновљивих извора енергије. У контексту сагледавања могућих кумулативних и синергетских ефеката, може се говорити о утицајима на предеоне карактеристике као последица изградње соларне електране.

Мере заштите имају за циљ да утицаје на животну средину сведу у оквире и границе прихватљивости, односно спрече угрожавање животне средине и квалитет живота становништва и свих корисника простора. Смернице и мере за изградњу соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена, заштите простора и животне средине спречавају еколошке конфликте, омогућавају развој и реализацију планиране намене у границама Плана детаљне регулације.

2.6.3.1. Заштита ваздуха

На подручју Плана, заштита ваздуха обухвата мере превенције и контроле емисије загађујућих материја из свих потенцијалних извора загађења (покретних и стационарних), како би се спречио и умањио њихов утицај на квалитет ваздуха и минимизирали потенцијално негативни ефекти на животну средину и здравље људи.

Главни извори утицаја на квалитет ваздуха, у фази реализације соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена, су емисије у ваздух из грађевинске и остале механизације, путничих и теретних возила, као и других машина ангажованих за допремање материјала и опреме. Због честе манипулације и кретања возила и машина, очекују се повремено са вероватноћом понављања, емисије прашине у ваздух. Овакви утицаји неће бити значајни, због њиховог интензитета, временске и просторне ограничености, а могуће их је ограничити одговарајућим мерама заштите и добром организацијом градилишта и транспортних рута током реализације и изградње соларних електрана.

Карактеристика соларне електране је да нема емисија у ваздух, а њихов рад ће знатно допринети смањењу коришћења необновљивих извора енергије, пре свега, фосилних горива што доприноси снижавању емисија загађујућих материја у атмосферу, између осталих и „гасова стаклене баште“.

Све смернице и мере заштите ваздуха морају се спроводити у складу са:

- Законом о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др.закон);
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС”, бр.11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање (Сл.гласник РС, бр. 111/15 и 83/21);

- Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања (Сл.гласник РС, бр. 5/16).

Смернице и мере заштите ваздуха:

- заштиту ваздуха од загађивања спроводити као интегрални део мониторинга квалитета ваздуха на подручју општине Бабушница;
- у поступку припреме терена и извођења радова ангажовати исправну механизацију, а микролокације планираних соларних електрана обезбедити сагласно условима надлежног органа;
- заштита квалитета ваздуха током изградње соларне електране се пре свега односи на спречавање емисије прашине и издувних гасова, те је потребно спречити излагање и исушивање земљишта (односно емисију прашине), када је то могуће;
- вршити редовно орошавање и квашење запрашених површина и транспортних рута у циљу спречавања развејавања и растурања ситних честица;
- потребно је спровести мере за смањење загађивања ваздуха у поступку пројектовања, градње и редовног рада и морају се одржавати и спровести мере тако да се не испуштају загађујуће материје у ваздух у количини већих од граничних вредности емисије;
- на приступном путу ограничити брзину кретања возилима.

2.6.3.2. Заштита вода

Заштита и унапређење квалитета површинских и подземних вода заснована је на мерама и активностима којима се њихов квалитет штити и унапређује преко мера забране, превенције, обавезујућих мера заштите, контроле и мониторинга, у циљу очувања квалитета живота, живог света, постизања стандарда квалитета животне средине, смањења загађења, спречавања даљег погоршања стања вода и обезбеђење нешкодљивог и несметаног коришћења вода за различите намене.

Квалитет површинских и подземних вода може бити угрожен највише у току изградње соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена, пре свега у случају ванредног, удесног, односно хаваријског изливања горива, уља и расхладне течности (антифриза) из грађевинских машина, теретних и путничких возила на градилишту и у транспорту. Обавеза Носиоца Пројекта, односно извођача радова је да одмах, без одлагања, изврши санацију терена, а у случају продора штетних материја у дубље слојеве подземља, неопходна је извршити и ремедијацију земљишта и загађених подземних вода.

У циљу спречавања, ограничења и компензације негативних утицаја Плана на подземне воде, неопходно је спроводити строге мера заштите приликом планирања и реализације соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена.

Све смернице и мере заштите вода морају се спроводити у складу са:

- Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18);
- Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 24/14);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање (Сл.гласник РС, бр. 50/12);
- Правилником о опасним материјама у водама („Сл. гласник СРС”, бр. 31/82);
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Сл. гласник РС”, бр. 74/11).

Смернице и мере за заштиту вода:

- све активности на планском подручју: радови на истраживању, уређењу, земљани и остали радови, изградња, експлоатација, одржавање и остале активности на планском

подручју, морају се спроводити искључиво према условима и мерама које обезбеђују заштиту вода;

- забрањено је испуштање, просипање и изливање свих потенцијалних отпадних вода, опасних и штетних материја;
- у циљу превенције, спречавања и ублажавања настанка и утицаја отпадних вода током извођења радова и изградње, потребно је обезбедити контролисано прикупљање површинских отицаја са површина на којима се изводе радови преко привремено изграђених одводних канала и таложница, ради спречавања директног упуштања у природни реципијент (околно земљиште), посебно током периода са падавинама;
- у зонама радова није дозвољено (забрањено је) сервисирање, поправка, одржавање допуна горива ангажоване механизације и машина; У случају изузетне потребе, обавезне су мере заштите и коришћење заштитне опреме и посуда;
- приликом реализације-соларне електране „КУКЛА“, градилишта обезбедити тако да се искључи могућност хаварија и удесних ситуација на механизацији, уређајима и пратећим садржајима;
- у случају хаваријског изливања, просипања опасних и штетних материја, обавезан је одговор на удес, односно хитна санација угрожене локације;
- управљање фекалним отпадним водама на градилиштима мора бити организовано као привремено санитарно решење преко мобилног тоалета, као самосталне санитарно-хигијенске јединице, без потребе прикључивања на водоводну и канализациону мрежу; Број самосталних санитарно-хигијенске јединица (мобилних тоалета) мора бити усаглашен са бројем ангажованих радника на градилишту;
- одржавање (редовно чишћење, прање и дезинфекција тоалета еколошким биоразградивим дезифицијенсима) мора бити поверено надлежном комуналном предузећу или оператеру који управља мобилним тоалетима.

2.6.3.3. Заштита земљишта

Заштита земљишта од деградације и загађивања обавезна је приликом извођења припремних радова и изградње соларне електране „КУКЛА“.

Загађивање земљишта може настати, пре свега у току изградње соларне електране или при ремонту или другим интервенцијама на соларним панелима. Квалитет земљишта у границама Плана али и пољопривредног земљишта непосредног окружења, може бити нарушен хазардним, неконтролисаним изливањем горива, уља и антифриза из грађевинских машина, осталих возила и коришћене опреме, развејавањем прашкастих материја и прашине као и таложењем загађујућих материја, продуката сагоревања из мотора са унутрашњим сагоревањем.

Опште мере заштите земљишта обухватају систем праћења квалитета земљишта (систем заштите земљишног простора) и његово одрживо коришћење, које се остварује применом мера системског праћења квалитета земљишта:

- праћење индикатора за оцену ризика од деградације земљишта;
- спровођење ремедијационих програма за отклањање последица деградације земљишног простора, било да се они дешавају природно или да су узроковани антропогеним активностима.

Мере заштите земљишта обухватају систем праћења квалитета земљишта и његово одрживо коришћење које се спроводи кроз:

- обавезно планирање и спровођење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за све делатности за које се очекује да ће знатно оштетити функције земљишта;
- обавезно управљање отпадом у складу са Законом о управљању отпадом и подзаконским актима;
- обавезно управљање отпадним водама на планском подручју.

Смернице и мере заштите земљишта морају се спроводити у складу са:

- Законом о заштити земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 112/15);
- Законом о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС“, бр. 62/06, 65/08 - др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 - др. закон);
- Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 88/20);
- Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник РС“, бр. 23/94).

Смернице и мере заштите земљишта:

- обавезно планирање и спровођење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за све радове и активности при реализацији соларне електране, а за које се очекује или се може очекивати да ће знатно оштетити функције земљишта;
- планирани радови на реализацији соларне електране се морају спровести у складу са прописаним урбанистичким параметрима у планском документу;
- обавезна је санација и рекултивација деградираних локација, односно уклањање неуређених одлагалишта отпада (дивљих депонија), уколико их има у границама планског документа, као и насталих деградираних површина током извођења радова;
- обавеза извођача радова је да педолошки вредан површински, хумусни слој земљишта посебно одложи, заштити од атмосферских утицаја и употреби за завршну прекривку ископа, односно за санацију и ревитализацију деградираних површина;
- земљиште око соларних панела и на траси каблова санирати по завршетку радова и вратити првобитној намени, у складу са Планом управљања отпадом од грађења;
- на градилиштима није дозвољена поправка нити било каква сервисирања механизације и возила, како би се спречило евентуално цурење или просипање уља и мазива у зони извођења радова;
- уколико током грађевинских радова на постављању соларних панела дође до хаварије на грађевинским машинама или транспортним средствима, инвеститор/носилац пројекта, односно извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, изврши санацију терена; санацију (по потреби и ремедијацију) загађеног земљишта може да обавља само овлашћена организација или лабораторија; Управљање са насталим опасним отпадом мора бити поверено оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом, уз документ о кретању опасног отпада;
- по завршетку земљаних и осталих грађевинских радова, извршити нивелацију земљишта и прикупити и уклонити сав комунални, грађевински, инертни и амбалажни отпад, у складу са условима надлежног комуналног предузећа; у случају појаве опасног отпада извођач радова је дужан да исти преда оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом, уз документ о кретању опасног отпада;
- прописан начин управљања опасним отпадом и отпадним уљима обезбеђује спречавање утицаја на земљиште, површинске и подземне воде; истих процедура, оператер се мора придржавати и при редовном, односно ванредом ремонту соларних панела, када могу настати различите категорије и количине отпада (металних делова, каблова, пластике, зауљеног отпада и крпа, амбалажног отпада) који се предаје оператеру који поседује дозволу за управљање отпадом, уз документ о кретању отпада;
- инвеститор/носилац пројекта је у обавези да дефинише сва радна упутства за адекватно руковање опасним материјама; опасан отпад (отпадна уља) складиштити у непропусним, херметички затвореним посудама у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС“, бр. 92/10 и 77/21), а потом их предати овлашћеном Оператеру на даљи третман;
- у циљу контроле животне средине и заштите земљишта од загађивања, у границама ПДР-а, при имплементацији и реализацији планиране соларне електране, пратећих садржаја и инфраструктуре, потребно је, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја и Листе пројекта за које се може

захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 114/2008) покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине у вези доношења одлуке о изради/не изради Студије о процени утицаја на животну средину.

Заштита од земљотреса

- на основу досадашње сеизмичке активности и доступних карте сеизмичких хазарда објављених од стране Републичког сеизмолошког завода (РЗС), територија општине Бабушница у целини припада зони 7-8° MCS за повратни период од 475 година, као и подручје за изградњу соларне електране „КУКЛА“, што означава условну повољност са аспекта сеизмичности, обзиром да се општина Бабушница налази у зони са умереним условно повољним степеном угрожености земљотресом, са средњом вероватноћом појаве.
- заштиту од земљотреса спроводити кроз примену важећих сеизмичких прописа за изградњу нових објеката и трасирање главних коридора инфраструктуре дуж саобраћајница и зелених површина на одговарајућем растојању од објеката.

2.6.3.4. Заштита и унапређење природе, природних добара и предела

Према Решењу Завода за заштиту природе Србије 03 бр. 021-2445/3 од 22.07.2024. године, у обухвату Плана детаљне регулације соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена, нема заштићених подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, као ни еколошки значајних подручја еколошке мреже Републике Србије, одређених у складу са Уредбом о еколошкој мрежи (Службени гласник РС, бр. 102/10).

Мере заштите природе ће се спроводити у складу са:

- Законом о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16 и 95/18-др. закон и 71/21);
- Законом о шумама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18-др.закон);
- Уредба о режимима заштите („Сл. гласник РС”, бр. 31/12);
- Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС”, бр. 102/10).

Смернице и мере за заштиту природе:

- планиране намене површина и урбанистички параметри су усклађене са наменама и параметрима планова вишег реда, односно Просторним планом општине Бабушница („Скупштински преглед општине Бабушница“, бр. 13/12 и 3/24);
- у циљу заштите и очувања биодиверзитета на предметној локацији, овим Планом се обавезује и предвиђа:
 - довољан размак између соларних панела, као и висину носача соларних панела који ће омогућити кошење и/или пролазак ситне стоке, а у циљу одржавања и очувања станишта од зарастања;
 - забрану затрпавања површине испод самих панела шљунком, каменом или асфалтом, као и уништавање ливадске вегетације, посебно са аспекта очувања постојеће флоре и биљних заједница с једне стране, и онемогућавање уношења и ширења алохтоних инвазивних врста (амброзија и сл.);
 - након завршених радова, потребно је извршити рекултивацију земљишта садњом трава. Користити травне смеше пореклом од домаћих врста, не употребљавати стране и украсне (егзотичне) врсте. Смеша мора одговарати надморској висини, типу земљишта и климатским условима. односно поднебљу на којем ће се сејати;
 - коришћење постојеће мреже саобраћајница уз избегавање изградње нових путева за привремено коришћење, како би се спречила фрагментација простора и природних и полуприродних станишта;

- максималино очување одраслих примерака дендрофлоре. Уколико је неопходно уклањање стабала свести на најмању могућу меру и то уз дознаку стабала за сечу од стране надлежног предузећа, ЈП „Србијашуме“;
- забрану третирања предметних парцела хемијским препаратима за сузбијање раста биљака и инсеката;
- минимално осветљење пратећих објеката при чему извор светлости мора бити усмерен ка тлу, у циљу заштите фауне птица и слепих мишева;
- уземљење и изоловање свих електричних инсталација како би се спречило страдање јединки дивљих врста животиња;
- могућност уклањања изграђених објеката или примену техничких мера које би спречиле задржавање и окупљање већег броја птица, сисара и других животиња у непосредној близини соларних панела, односно спречити привлачење дивљих животиња одређеним објектима (стубови, дивље депоније и сл.);
- обавезна је заштита и коришћење вода интегралним управљање водама, провођењем мера за очување површинских и подземних вода њихових резерви, квалитета и количина, као и поштовање забране испуштања непречишћених и недовољно пречишћених отпадних вода у крајњи реципијент у складу са Законом о водама (Службени гласник РС, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 -др. закон);
- обавезно очување живица и жбунастих међа између парцела који имају улогу еколошког коридора;
- озелењавање рубова парцела, односно границе са другим парцелама, тј. санацију површина које су деградиране предметном изградњом и користити искључиво аутохтоно жбунасто растиње, одхосно аутохтоне лишћарске и травнате врсте;
- приликом подземног полагање електричних каблова, обавезно је да се хумусни слој који се уклања приликом ископавања ровова за полагање каблова одвоји и сачува, како би се након изведених радова искористио за санирање и озелењавање терена. Затрпавање ровова након полагања каблова вршити земљом из откопа, при чему за први слој који се ставља изнад постељице треба користити ситнозрнасту земљу;
- континуирано праћење стања животне средине (мониторинг квалитета ваздуха, водених токова, земљишта и нивоа буке) сходно Закону о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон и 43/2011 - одлука УС) и Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 50/2012);
- Пројекат: соларна електрана нема емитере и не представља извор емисије у ваздух, па за предметни Пројекат у границама Плана детаљне регулације соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена нема захтева за вршење мониторинга квалитета ваздуха;
- у границама Плана детаљне регулације соларне електране КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена нема водотокова ни водених површина, па за предметни Пројекат нема захтева за вршење мониторинга водених токова;
- Пројекат: соларна електрана у границама Плана детаљне регулације соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена не представља извор загађивања земљишта и подземних вода и нема захтева за вршење мониторинга квалитета земљишта у границама Плана детаљне регулације соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена;
- Пројекат: соларна електрана не представља извор емисије буке па за предметни Пројекат у границама Плана детаљне регулације соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена нема захтева за вршење мониторинга буке;
- обавезује се инвеститор изградње и корисник рада соларне електране да, када се панели исцрпе или оштете, отпад од соларних ћелија (нерециклабилан и токсичан) буде адекватно депонован на место које ће одредити надлежна служба и које мора бити ван обухвата саме локације на којој се поставља соларна електрана, а у циљу очувања

биодиверзитета и заштите животне средине (члан 29. Закона о заштити животне средине);

- обавезује се власник/корисник соларне електране да у случају напуштања предметне локације, односно престанка рада соларног постројења, што је пре могуће безбедно евакуише инсталирану опрему, уклони све објекте и у целини санира локацију и доведе је у стање блиско првобитном;

- обавезује се извођач радова на изградњи соларне електране да, уколико се приликом извођења радова наиђе на геолошко - палеонтолошке или минералошко - петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, сагласно чл. 99. Закона о заштити природе („Службени гласник РС, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - исправка, 14/2016, 95/2018 - други закон и 71/21), да обавести Министарство заштите животне средине, односно предузме свс мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

2.6.3.5. Заштита културних добара

Према Акту о условима чувања, одржавања и коришћења непокретних културних добара, добара под претходном заштитом и добара која уживају претходни заштиту и утврђеним мерама заштите на подручју Плана детаљне регулације соларне електране „КУКЛА“ бр. 1132/2-02 28.06.2024. године, Завод за заштиту споменика културе Ниш, у тренутку подношења захтева, а у поступку израде планске документација:

- није извршена системска проспекција и валоризација непокретног културног наслеђа, археолошког наслеђа и ратних меморијала.

Подаци о непокретном културном наслеђу на предметном простору нису прикупљени те у тренутку подношења захтева, не постоје:

- утврђена непокретна културна добра;
- евидентирана добра која уживају претходну заштиту;
- евидентирани ратни материјали.

На основу наведеног, није могуће прописати посебне услове са становишта заштите културног наслеђа за потребе израде Плана.

Планском документацијом третира се археолошки неистражен простор, што може негативно утицати како на очување археолошког наслеђа, тако и на реализацију Плана, у случају открића археолошког наслеђа током извођења радова.

Мере заштите културних добара ће се спроводити у складу са:

- Законом о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 71/94, 52/11, 99/11-др. закон, 6/20-др. закон, 35/21-др. закон, 129/21-др. закон и 76/23-др. закон);

Смернице и мере заштите културних добара:

II Мере заштите непокретног културног наслеђа у поступку усвајања планске документације:

- није дозвољено оштећење или уништење археолошких налаза;
- Планом предвидети процедуру која се односи на случајно откриће археолошких налаза у току извођења грађевинских радова, а који обухвата:
 - археолошко праћење извођења земљаних радова ангажовањем територијално надлежне установе заштите културних добара или научне установе из области археологије, о трошку инвеститора изградње;
 - обуставу радова у случају открића археолошког наслеђа и благовремено обавештавање надлежног Завода за заштиту споменика културе Ниш;
- ако се у току извођења радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе Ниш и да преузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у ком је откривен;

- у случају открића археолошког наслеђа током извођења грађевинских и других радова, инвеститор изградње у обавези је да обезбеди средства за заштитна археолошка истраживања, заштиту, чување, публиковање и презентацију археолошког наслеђа у зони која је угрожена планираном изградњом;
 - археолошка истраживања могу да спроводе установе заштите културних добара и научне установе из области археологије и заштите културног наслеђа у Републици Србији и у складу са позитивном праксом из области археологије примењујући одговарајућу методологију археолошких истраживања;
 - након спроведених заштитних археолошких истраживања, инвеститор је у обавези да прибави све нове услове – мере заштите од надлежног завода, а који ће се дефинисати на основу резултата спроведених заштитних археолошких истраживања;
- III Смернице за примену и спровођење услова и мера заштите:
- конкретне мере заштите утврђују се на основу резултата спроведених археолошких истраживања;
 - услове и мере заштите треба оперативно користити и применити у процесу обраде плана;
 - услови и мере заштите, поред непосредне примене у обради плана, обавезни су чине и саставни део документационе основе плана.

2.6.3.6. Бука и вибрације

У границама Плана, бука се може јавити у току изградње соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена и пратеће инфраструктуре, као последица рада грађевинских машина и остале механизације.

Током изградње планиране соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена у инфраструктурном комплексу за обновљиве изворе енергије, доћи ће до привременог подизања нивоа буке, са вероватноћом понављања и повременим појавом импулсне буке од грађевинских машина и теретних возила за превоз грађевинског материјала и опреме. Повећање нивоа буке је неминовно, али је привременог карактера, а утицај је краткотрајан, просторно ограничен и доминантан на непосредном месту извођења.

Током редовног рада соларне електране, не очекује се прекорачење нивоа буке, обзиром да соларни панели односно фотонапонске соларне електране током рада не производе и не стварају буку.

Заштита од буке на подручју Плана спроводиће се у складу са:

- Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 96/21);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 75/10);
- Правилником о дозвољеном нивоу буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 72/10);
- Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 139/22).

Смернице и мере заштите од буке и вибрација

- у циљу смањења утицаја буке у току извођења грађевинских радова и активности на локацијама градилишта, приступне путеве за грађевинску механизацију одредити на начин да се избегну зоне са осетљивим рецепторима;
- дефинисати радно време градилишта за редовне грађевинске активности; радове који директно утичу на емисију буке у животној средини обављати током дана, у дефинисаном радном времену;
- планирати радове на начин да потреба за радовима ван дефинисаног радног времена буде сведена на минимум;
- у току извођења грађевинских радова, користити редовно одржавану опрему и механизацију која не генерише повишени ниво буке;

- омогућити исправан рад опреме и уређаја, спровођењем превентивног одржавања у складу са препорукама произвођача, и на тај начин обезбедити да ниво буке буде у складу са пројектованим вредностима.

2.6.3.7. Нејонизујуће зрачење

За рад соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена, биће постављени соларни панели који користе Сунчеву енергију подручја, као обновљив извор енергије, за добијање електричне енергије.

У околини сваког проводника кроз који тече наизменична струја постоји електромагнетно поље. Интензитет електромагнетног поља опада са квадратом растојања од проводника. На већим удаљеностима ефекат нејонизујућег зрачења које потиче од таквог поља постаје безначајан. Изградњом соларне електране „КУКЛА“, доћи ће до повећања нивоа електромагнетног зрачења, у односу на ниво пре изградње истих. Електромагнетно зрачење, односно поље ће у највећој мери емитовати инвертори и трансформатори, а затим и електро-опрема у разводним ормарима и други командно-управљачки уређаји и водови (само приликом протицања струје). Ради се о електромагнетном пољу, фреквенције 50 Hz. Ниво електромагнетног поља је низак и локалног је карактера (не простире се ван граница Плана). Електромагнетско поље о коме је овде реч, је поље које спада у нејонизирајућа поља, то значи да његова енергија у примарном акту инциденције није довољна да изазове јонизацију молекула у биолошком ткиву.

Заштита од нејонизујућих зрачења обухвата услове и мере заштите здравља људи и животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења, односно електромагнетног зрачења, услове коришћења извора нејонизујућих зрачења и представљају обавезне мере и услове при планирању, коришћењу и уређењу простора. Заштита од нејонизујућег зрачења спроводиће се у складу са одредбама:

- Закона о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл. гласник РС”, бр. 36/09),
- Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Сл. гласник РС”, бр. 104/09),
- Правилника о изворима нејонизујућег зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Сл. гласник РС”, бр. 104/09).

Смернице и мере заштите од нејонизујућег зрачења:

- при изградњи и коришћењу извора нејонизујућег зрачења придржавати се одредби Закона о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл. гласник РС”, бр. 36/09) и Правилника о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Сл. гласник РС”, бр. 104/09);
- обавезна је контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења;
- обавезно је систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини;
- обавезно је вођење евиденције о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- обавезно је означавање извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса и зоне опасног зрачења;
- обавезно је информисање становништва о мерама заштите и обавештавање о степену изложености нејонизујућим зрачењима у животној средини;
- у циљу контроле животне средине, контроле и заштите здравља становништва од извора нејонизујућег зрачења, прописивања, спровођења и контроле мера за заштиту животне средине и здравља становништва, за реализацију објеката/уређаја извора нејонизујућег зрачења, потребно је покретање поступка процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине и доношење одлуке о изрази/не изрази Студије о процени утицаја на животну средину за планиране пројекте

потенцијалне изворе нејонизујућег зрачења у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна роена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 114/08).

2.6.3.8. Управљање отпадом

Мере управљања отпадом дефинисане су у складу са смерницама докумената вишег реда као и на основу процењене количине и карактера отпада који ће настајати на подручју Плана. Концепт управљања отпадом на подручју Плана мора бити заснован на укључивање у систем Локалног плана управљања отпадом општине Бабушница, као и на примени свих неопходних организационих и техничких мера којима би се спречили потенцијални негативни утицаји на квалитет животне средине.

Управљање отпадом на подручју Плана детаљне регулације соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена, мора бити део интегралног управљања отпадом на локалном и регионалном нивоу и спроводиће се у складу са:

- Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18-др. закон и 35/23);
- Законом о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС“, бр. 36/09 и 95/18-др. закон));
- Уредба о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења („Сл. гласник РС“, бр. 93/23 и 94/23 – исправка);
- Уредбом о одлагању отпада на депоније („Сл. гласник РС“, бр. 92/10);
- Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС“, бр. 56/10, 93/19, 39/21 и 65/24);
- Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС“, бр. 92/10 и 77/21);
- Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС“, бр. 17/17);
- Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање („Сл. гласник РС“, бр. 7/20 и 77/21);
- Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС“, бр. 98/10).

У складу са планираним садржајима и активностим, на планском подручју се може очекивати настајање следећих врста и категорија отпада:

- отпад од грађења;
- комунални отпад у фази реализације соларне електране од присуства извођача радова;
- опасан отпад у удесним ситуацијама.

Смернице и мере управљања отпадом:

- произвођач отпада, односно инвеститор/извођач радова је у обавези да, у складу са одредбама Закона о управљању отпадом, у току извођења радова на изградњи соларне електране „КУКЛА“ у КО Пресека и КО Студена, предвиди и обезбеди:
 - одговарајући начин управљања/поступања са насталим отпадом у складу са законом и прописима донетим на основу закона којима се утврђује поступање са секундарним сировинама, опасним отпадом, посебним токовима отпада;
 - грађевински и остали отпадни материјал, који настане у току извођења радова, сакупи, разврста и привремено складишти у складу са извршеном класификацијом на одговарајућим одвојеним местима предвиђеним за ову намену, искључиво у оквиру градилишта;
 - спроведе поступке за смањење количине отпада за одлагање (посебни услови складиштења отпада – за бр. 17 према Каталогу отпада је спречавање мешања различитих врста отпада, расипања и мешања са водом) и примену начела хијерархије управљања отпадом (превенција и смањење, припрема за поновну употребу, рециклажа и остале операције поновног искоришћења, одлагање отпада), односно одваја отпад

са одредбама Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС“, бр.92/10 и 77/21), до предаје овлашћеном оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом;

- забрањено је одлагање, депоновање свих врста отпада ван простора одређених за ту намену на подручју Плана детаљне регулације;
- на планском подручју није дозвољена прерада, рециклажа ни складиштење отпадних материја, нити спаљивање било каквих отпадних материја.

2.6.3.9. Мере заштите од удеса и удесних ситуација

На планском подручју постоји вероватноћа појаве удесних ситуација. У свим фазама имплементације Плана обавезне су мере превенције, спречавања, отклањања узрока, контроле и заштите од удеса и удесних ситуација, у циљу заштите живота и здравља и људи и животне средине.

Акциденти и удесне ситуације нису честе појаве за комплексе соларних електрана и најчешће су последица техничких неисправности, организационо-технолошких пропуста или екстремних метеоролошких услова.

Потенцијалне удесне ситуације са вероватноћом јављања су:

- у случају просипања или случајног процуривања нафтних деривата и осталих флуида из ангажоване грађевинске и друге механизације током реализације, односно приликом довожења соларних панела на локацију и изливања уља током редовног рада (ремонт или редовно одржавање соларних палена);
- пожар;
- природне катастрофе (земљотреси, гром, екстремни град).

У случају просипања или случајног процуривања нафтних деривата и осталих флуида из ангажоване грађевинске и друге механизације током реализације, односно приликом довожења соларних панела на локацију и изливања уља током редовног рада (ремонт или редовно одржавање соларних палена), је акцидент је мале вероватноће. Уколико дође до просипања нафтних деривата и уља потребно је санирати земљиште, односно посути место песком, зеолитом или другим сорбентом. Поступање са тако насталим отпадом ускладити са одредбама Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 92/10 и 77/21).

Као последица постојања напона унутар елемената соларних електрана, главна опасност од појаве пожара је кратки спој изазван дотрајалошћу и лошим одржавањем инсталација, који за последицу може имати паљење горивих компоненти ФН панела, као и паљење инсталација и елемената конструкције објекта са којима та инсталација долази у додир, од ФН панела до ЕД мреже.

У случају пожара, у простору соларне електране се као укупно пожарно оптерећење у односу на количину и врсту горивих материја оно може усвојити као 419 MJ/m², класа опасности III – као за електро уређаје и постројења, што је у складу са СРПС У.11.030 ниско специфично пожарно оптерећење, $P_i < 1 \text{ GJ/m}^2$. Обзиром на процес рада, елементе конструкције и материја које се по било ком основу могу срести у овом објекту, у складу са СРПС ЕН 2:2011 на оваквим објектима су могући пожари у класи „А“, пожари који обухватају чврсте материје, органске природе, при чијем горењу се нормално формира жар, као и пожари уз присуство електро инсталација и уређаја под напоном.

Из свега напред наведеног се може закључити да су пожари на ФН панелима идентични пожарима чврстих горивих материја, а да је главна опасност у случају пожара садржана у чињеници да панел може да настави да производи опасни напон чак иако су инвертори искључени и ако су систем и инсталације делимично или потпуно уништени.

ФН панели се на подконструкције постављају у складу са подацима о сунчевом зрачењу на конкретној локацији, а угао постављања је изабран на основу статичког прорачуна потконструкције и климатских услова за локацију.

Обзиром на елементе конструкције, процес рада и материја које се по било ком основу могу срести у оваквим комплексима, углавном су могући пожари у класи „А“, пожари који обухватају чврсте материје, органске природе, при чијем горењу се нормално формира жар, као и пожари уз присуство електро инсталација и уређаја под напоном те стим у вези као мобилну опрему треба планирати и одговарајуће апарате за гашење почетних пожара.

Природне катастрофе (земљотреси, гром, екстремни град) могу представљати потенцијални акцидент. Предметна локација се налази у зони сеизмичког интензитета од 7-8° по скали MCS за повратни период од 475 година, те се може закључити да терен у границама Плана, није подложен изразито разорним земљотресима. Заштита од земљотреса се спроводи кроз примену важећих сеизмичких прописа за реализацију планиране намене односно изградњу соларне електране „КУКЛА“.

Соларне електране спадају у категорију објеката који, као последицу директног удара грома, могу имати оштећења на месту удара или на путу струја атмосферског пражњења. С тим у вези се у складу са ПТН за заштиту објеката од атмосферског пражњења и захтева у складу са стандардом СРПС ЕН 62305-1:2013 – Заштита од атмосферског пражњења – Део 1: Општи принципи (раније СРПС ИЕЦ 1024-1), као за електроенергетска постројења, без прорачуна примењује I ниво заштите.

Потенцијални акцидент је и екстремни град, који може да изазове оштећења на соларним панелима. Редовном контролом и сервисирањем соларних панела, неће доћи до загађења животне средине.

Заштита од удеса и удесних ситуација на подручју Плана спроводиће се у складу са:

- Законом о заштити од пожара („Сл. Гласник РС”, бр. 111/09, 20/15 и 87/18, 87/18 (др. закон));
- Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС”, бр. 87/18);
- Правилником о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара („Сл. гласник РС”, бр. 3/18);
- Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара („Сл. лист СРЈ”, бр. 8/95);
- Правилником о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона („Сл.лист СФРЈ”, бр. 53/88 (испр.), 54/88 и 28/95);
- Правилником о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара („Сл. гласник РС”, 3/18);
- Правилником о техничким нормативима за стабилне инсталације за дојаву пожара („Сл.лист СРЈ”, бр. 87/1993);
- Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења („Сл. лист СРЈ”, бр.11/96).

Мере заштите животне средине и одговор на удес:

- ангажовати исправну механизацију при извођењу радова у планском обухвату;
- обавеза Носиоца Пројекта је да изради План поступања у удесним ситуацијама који треба да садржи:
 - шему одговора на удес,
 - програм обуке и тренинга,
 - програм контроле,
 - остала упутства и обавештења;
- за спровођење Плана поступања у удесним ситуацијама потребно је ангажовање свих радника који су задужени за управљање радом соларних електрана и локалне надлежне ватрогасне јединице;

- у случају просипања, процуривања нафте, нафтних деривата, уља и осталих хазардних материја, потребно је одмах приступити санацији терена на локацији, а отпад настао санацијом паковати у непропусне посуде са поклопцем и поступати према одредбама Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др. закон и 35/23); тако настали отпад се предаје овлашћеном оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом на даљи третман, уз обавезну евиденцију и Документ о кретању опасног отпада; применом превентивних мера заштите, ризик од потенцијалног просипања или процуривања нафте, нафтних деривата, уља и осталих хазардних материја и потенцијална контаминација земљишта се своди на малу вероватноћу појаве таквог догађаја;
- обезбедити контролисано складиштење свих потенцијално загађујућих материја (гориво, уља) у за то наменски опремљеним просторима, опремљеним прихватима за случај изливања;
- у случају акцидентног загађења земљишта (просипање горива, цурење уља) Носилац Пројекта је у обавези да изврши хитну ремедијацију загађене локације и мора предузети све неопходне мере за заустављање ширења загађења и даље деградације животне средине; контаминирано земљиште мора бити уклоњено и одложено у складу са прописима о управљању опасним отпадом;
- гашење пожара на објектима са ФН панелима се у тактичком сагледавању опасности на интервенцији много не разликује од гашења класичних пожара на објектима. Применити процедуру за гашење пожара на објекту са захватима гашења на отвореном простору и процедуру за гашење у срединама где се очекује присуство електричног напона. У суштини треба водити рачуна о неколико важних чињеница пре отпочињања гашења пожара на ФН панелима, као што су:
 - треба узети у обзир доба дана када се интервенција дешава, јер преко дана када су ФН панели изложени сунцу они производе струју и стварају опасан једносмерни напон присутан у панелима, проводницима, инверторима и осталом пратећој инсталацији до прикључка на ЕД мрежу;
 - обзиром да приликом излагања сунцу ФН панели производе струју, а не могу бити искључени, интервенција усред летњег дана је опаснија него интервенција ноћу;
 - пре интервенције проверити да ли је на прикључном ормару или у ТС искључена градска мрежа, а потом искључити и склопку на инвертору, чиме се елиминише присуство наизменичног напона из ЕД мреже и оптерећење ФН склопа;
 - са циљем да се инвертор у потпуности одвоји од ФН панела треба одвојити и све ДЦ конекторе са ФН панела, чиме се битно смањује напон јер присутан практично само напон једног ФН панела;
 - поред свих напред предузетих радњи пожар гасити у условима да је ФН панел под напоном, са посебном пажњом на гашење у близини оштећених проводника и панела, јер постоји могућност да они и даље производе повишени напон и опасности од директних и индиректних додира са њима;
 - екстремне температуре као последица пожара могу оштетити конструкцију и подконструкцију ФН панела што може довести до урушавања ових конструкција, тако да треба водити рачуна и о томе да се избегне кретање кроз зону где су ФН панели монтирани;
 - повишена температура може изавати палење појединих компоненти панела, пре свега алуминијума, који сагоревају на температурама преко 1375°C, када деловање водом може условити термичку дисоцијацију воде, која се манифестује експлозијом водоника који се издваја из воде, што узрокује експлозију целог панела;
 - прилазити објекту увек са стране где не прети рушење конструкције и где нема усмереног деловања крхотина панела које би настале услед експлозије;
 - пожари на ФН панелима не шире великом брзином, те да је гашење овх пожара могуће и апаратима за почетно гашење пожара, пре свега апаратима за гашење уз присуство електричног напона (суви прах, CO₂, хемијска средства);

- користити распршену воду са опреме за високи притисак и водену маглу, а код употребе класичних метода гашења водом водити рачуна да притисак на млазници није нижи од 5 бара и да сте од панела у пожару удаљени најмање 4 m;
- потребно је да планиране соларне електране буду опремљене громобранском заштитом и уземљењем;
- обавеза носиоца пројеката/оператера је да стриктно спроводи мере заштите од пожара и мере заштите и безбедности здравља на раду, у складу са важећом законском регулативом и подзаконским актима;
- примену мера заштите и превенцију и отклањање последица у случају удесних ситуација у току извођења радова (опрема за гашење пожара, абсорбенти за сакупљање изливених и просутих материја);
- према одредбама Закона о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 111/09, 20/15 и 87/18, 87/18-др. закон), и прописаним условима надлежног одељења противпожарне полиције, прибавити сагласност противпожарне полиције на техничку документацију, извести и спроводити прописане мере противпожарне заштите;
- приступне путеве и пролазе планирати за ватрогасна возила до објеката, са ширином путева који омогућава приступ ватрогасног возила до сваког објекта а према чл. 4, 6 и 7 Правилника о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређење платое у близини објеката повећаног ризика од пожара („Сл. лист СРЈ”, бр. 8/95);
- објекти морају бити изведени у складу са Правилником о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара („Сл. лист СФР”, бр. 74/90) и Правилником о техничким нормативима за погон и одржавање електроенергетских постројења и водова („Сл. лист СРЈ”, бр. 41/93);
- у циљу контроле животне средине и прописивања, спровођења и контроле мера за заштиту животне средине, у границама Плана, при имплементацији и реализацији планираних пројеката, објекта, површина, потребно је, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 114/2008) покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине у вези доношења одлуке о изради/не изради Студије о процени утицаја на животну средину.

2.6.4. Мере заштите од пожара у фази израде технике документације

Објекти који се буду градили у обухвату Плана је неопходно пројектовати у складу са Законом о заштити од пажара (Сл. гласник РС, бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 - др. закони), Законом о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима (Сл. гласник РС бр. 54/2015), Законом о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима ("Сл. гласник СРС", бр. 44/1977, 45/1985 и 18/1989 и Сл. гласник РС, бр. 53/1993, 67/1993, 48/1994, 101/2005 - др. закон и 54/2015 - др. закон) и осталим важећим законима, техничким прописима и стандардима.

У погледу мера заштите од пожара и експлозија приликом израде техничке документације за планиране објекте, мора се имати у виду:

1. изворишта снабдевања водом и капацитет градске водоводне мреже који обезбеђују довољно количине воде за гашење пожара;
2. удаљенаст између зона предвиђених за стамбене и објекте јавне намене и зона предвиђених за индустријске објекте и објекте специјалне намене;
3. приступне путеве и пролазе за ватрагасна возила до објеката;
4. безбедносне пажасеве између објеката којима се спречава ширење пажара и

експлозије, сигурнасна удаљенасти између објеката или њихово пожарно одвајање;

5. могућност евакуације и спасавање људи.

У фази издавања локацијских услова за изградњу објеката за које је потребна сагласност у погледу мера заштите од пожара потребно је прибавити услове заштите од пожара у складу са чл. 54 Закона о планирању и изградњи (Сл. гласник РС, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10 одлука УС, 24/11 и 121/12, 42/13-одлука УС, 50/2013– одлука УС, 98/2013-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23) и чл. 20 Уредбе о локацијским условима (Сл. гласник РС, бр. 87/2023).

2.6.5. Мере енергетске ефикасности изградње

Циљ примене мера енергетске ефикасности је смањење потрошње свих врста енергије.

У складу са Законом о ефикасном коришћењу енергије (Службени гласник РС, број 25/2013 и 40/2021 - др. закон) и Законом о енергетици РС (Службени гласник РС, број 145/2014, 95/2018 - др. закон, 40/2021, 65/2023 – др. закон и 62/2023) неопходно је подстицати примену енергетски ефикасних решења. Потребно је применити штедљиве концепте, еколошки оправдане и економичне по питању енергената, како би се остварили циљеви енергетске градње, као допринос заштити животне средине и климатских услова. Основне мере за унапређење енергетске ефикасности у зградарству су: смањење енергетских губитака, ефикасно коришћење и производња енергије.

Објекти високоградње морају бити пројектовани, изграђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства у складу са Правилником о енергетској ефикасности зграда (Службени гласник РС, број 61/2011).

Енергетска ефикасност се постиже коришћењем ефикасних система грејања, вентилације, климатизације, припреме топле воде и расвете, укључујући и коришћење отпадне топлоте и обновљивих извора енергије.

У изградњи објеката и уређењу слободног простора обезбедити ефикасно коришћење енергије кроз:

- оријентацију и функционални концепт зграде тако да се користе природни ресурси, пре свега енергија сунца и околног зеленила;

- топлотно зонирање зграде, односно груписање просторија сличних функција и сличних унутрашњих температура;

- избором облика зграде којим се обезбеђује што је могуће енергетски ефикаснији однос површине и запремине омотача зграде у односу на климатске факторе и намену зграде;

- оптимизацију величине прозора како би се смањили губици енергије, а просторије добиле довољно светлости;

- заштиту делова објекта који су лети изложени јаком сунчевом зрачењу зеленилом и другим мерама;

- планирањем система природне вентилације (вентилациони канали, прозори, врата, други грађевински отвори) тако да буду што мањи губици топлоте у зимском периоду и топлотно оптерећење у летњем периоду;

- коришћењем обновљивих извора енергије – сунца, применом фотонапонских панела, соларних колектора и сл;

- економичном потрошњом свих облика енергије, било да су они обновљиви или необновљиви; употребом енергетски ефикасних расветних тела; коришћењем грађевинских материјала из окружења; одвајањем рециклабилног отпада ради даље прераде.

3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ИЗГРАДЊУ НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ –УРБАНИСТИЧКЕ ЗОНЕ А и Г

Детаљна намена: површина за изградњу соларне електране.

Врста и намена објекта

- Врста објекта: објекти у функцији електроенергетске делатности – соларна електрана (обновљиви извори енергије)

- Намена објекта: дозвољено је постављање/изградња главних и помоћних објекта у складу са планираном наменом.

ТЕХНИЧКИ ОПИС СИСТЕМА СОЛАРНЕ ЕЛЕКТРАНЕ

Произведена електрична енергија у фотонапонским панелима се у инверторима конвертује на напон од 800V, а затим се у трафостаници која се налази у оквиру исте парцеле трансформише на напон од 35kV и транспортује подземним каблом типа ХНЕ-49А или сличним одговарајућим до разводног постројења у коме се врши прикључење електране на дистрибутивни систем електричне енергије, а у коме ће се налазити разводно постројење састављено од четири 35kV ћелије, трансформатор сопствене потрошње, акумулаторске батерије 110VDC, исправљач, даљинска станица и остала неопходна опрема. Електрична енергија се потом каблом истог или сличног типа уводи у постојећу трафостаницу. На парцелама соларне електране планира се и простор за батеријско складиште електричне енергије контејнерског типа са LFP батеријама.

Основни технички подаци електране (оквирне бројке које остају подложне променама у случају да се током пројектовања одлучи за опрему сличне, али не исте јединичне снаге и типа):

- Максимална снага електране приликом предаје енергије је 5000kW;
- Максимална снага електране приликом преузимања енергије је 10kW.
- Конструкција: Једноосни систем за праћење положаја сунца
- Снага панела: 605W, број панела: 8370
- Снага инвертора: 255kVA, број инвертора: 20
- Снага трансформатора: 5MVA
- Број трансформатора: 2.

ОПШТА ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ

Овим Планом се не предвиђа формирање нових грађевинских парцела.

За изградњу/постављање соларних панела и формирање соларних поља, не формира се посебна грађевинска парцела, али парцела мора имати приступ ради одржавања и отклањања кварова или хаварије.

За надземне електроенергетске водове не формира се посебна грађевинска парцела, нити се приликом подношења захтева за издавање Грађевинске дозволе захтева подношење доказа о решеним имовинско-правним односима у смислу Закона о планирању и изградњи.

Према члану 69. Закона о планирању и изградњи, соларне панеле је могуће поставити на пољопривредном земљишту, а да се при томе не мења намена земљишта, тј. намена испод панела остаје иста.

Овим Планом је дефинисана граница намене земљишта (пољопривредно земљиште у оквиру ког је дозвољено постављање соларних панела и изградња разводног постојења) у оквиру које је могућа подела на више катастарских парцела, а све у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

За изградњу разводног постојења 35kV, се такође у складу са чланом 69. став 2. Закона о планирању и изградњи не формира грађевинска парцела: **„За постављање трансформаторских станица 10/0,4kV, 20/0,4kV, 35/0,4kV и 35/10kV, прикључно разводног постројења 10kV, 20kV и 30kV, мерно-регулационих станица за гас код потрошача, електродистрибутивних, електропреносних, анемометарских и метеоролошких стубова, као и стубова електронских комуникација, не формира се посебна грађевинска парцела“.**

ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Објекте је потребно поставити у зону дозвољене изградње.

Обзиром да је у складу са Законом о планирању и изградњи соларне панеле могуће градити (поставити) на пољопривредном земљишту, тј. да није неопходно формирање посебне грађевинске парцеле за изградњу соларне електране, овим ПДР-ом су приликом дефинисања зоне градње били меродавни следећи параметри:

- границе катастарских парцела,
- технички захтеви за изградњу и експлоатацију соларне електране,
- могућности и ограничења наведена у условима надлежних институција.

Узимајући у обзир специфичности намене земљишта обухваћеног овим Планом детаљне регулације, а у складу са горе наведеним параметрима извршена је анализа диспозиције соларних панела и потребног привременог и трајног заузећа земљишта, како у току изградње, тако и у току

експлоатације у циљу лакшег сагледавања планираних интервенција у простору.

3.1. ПОЈЕДИНАЧНА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ЗОНУ А – ЗОНА ЗА ПРОИЗВОДЊУ И СКЛАДИШТЕЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ – ПОВРШИНЕ ЗА НЕСМЕТАНО ФУНКЦИОНИСАЊЕ СОЛАРНЕ ЕЛЕКТРАНЕ

Ово земљиште представља систем од једног или више соларних поља распоређених у складу са технолошким и безбедносним правилима најрационалнијег искоришћења енергије Сунца у оквиру ког је планирано постављање соларних панела на земљи, чија је основна сврха конвертовање сунчеве енергије (фотона) у електричну енергију.

Електрична енергија нисконапонског реда, добијена из повезаних модула, се преноси кабловима до инверторских тачака (станица) где се врши подизање напона и

прилагођавање техничким условима како би се соларна електрана прикључила на електроенергетску мрежу.

У оквиру соларног поља, панели се постављају на конструкцију, плитко фундирану или побијену у земљу без фундамента, издигнуту на висину довољну за обрађивање и одржавање земљишта испод, уз постизање оптималног угла за пријем Сунчеве енергије и трансформацију у електричну енергију (површина испод конструкције може се, по жељи, користити у пољопривредне сврхе и то као пашњак за ситнију стоку или евентуално обрађивати, с тим да биљне врсте које би могле да опстану не захтевају велику осунчаност и не расту више од висине од 60cm како не би угрожавале несметану функцију панела).

У случају да се земљиште испод панела не користи у пољопривредне сврхе, мора се редовно косити и одржавати тако да не угрожава рад електране.

- Положај објеката у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

Положај и хоризонталне габарите објекта постављати/градити у зависности од техничко-технолошког процеса производње и прописаних услова заштите, у складу са функционалном организацијом, а у оквиру дефинисане **зоне дозвољене изградње**:

- минимум 3m од регулационе линије јавног некатегорисаног пута
- минимум 1m од границе кат. парцела за пољопривредну производњу

- Највећи дозвољени индекси заузетости

Максимални дозвољен индекс заузетости грађевинске парцеле (**без сервисних саобраћајница**) је 80%.

- Највећа дозвољена спратност и висина објеката високоградње

Објекти су максималне спратности једне надземне етаже.

- Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и простора за паркирање возила

Приступ јавној саобраћајној површини, парцела остварује преко једног или више саобраћајноих прикључака, односно прилаза планираног на саобраћајну површину – некатегорисани пут.

Такође, могуће је планирати по један резервни колски прилаз, који ће се само користити у случају акцидента на парцели.

Саобраћајно решење унутар комплекса подразумева формирање проточног тока возила, односно правилног и безбедног циркулисања свих превозних средстава.

Потребна паркинг места обезбедити у оквиру комплекса соларне електране, тако да се паркинзи на јавној површини не планирају.

За паркирање возила службених лица предвидети четири паркинг места, од чега ће једно паркинг место моћи да се користи за пуњење електричних возила.

- Услови за уређење зелених површина на парцели

С обзиром на претежну врсту земљишта (пољопривредно земљиште) не условљава се обезбеђење одређеног процента зелених површина.

- Услови за интерне комуникације у оквиру обухвата Плана

Ширине интерних саобраћајних коридора унутар комплекса морају бити у функцији технолошких и транспортних захтева, што треба да задовољи кретање теретних возила

као и постављање неопходне пратеће инфраструктуре. Предвиђена ширина интерних саобраћајних коридора је 3,50m. Радијуси кривина код интерних саобраћајница су одређени на основу криве трагова меродавних возила. Ови путеви се користе за прилаз и одржавање панела и представљају коридоре за пролаз возила за одржавање простора, као и возила у случају акцидентних ситуација.

- Архитектонско обликовање

Користиће се стандарна, типизирана решења ове врсте објеката (соларни панели, контејнери са батеријама, итд), па ће коначан изглед зависити од изабране технологије и ближе ће се дефинисати у фази израде техничке документације.

- Ограђивање парцеле

Предвиђено је ограђивање парцеле на којој се постављају соларни панели. Ограду је потребно поставити на минималном удаљењу од 1m од границе катастарске парцеле, како би се спречио ненамеран удар пољопривредне механизације којом се обрађује околно земљиште. Врата и капије на уличној огради не могу се отворати ван регулационе линије.

Парцелу је дозвољено оградити транспарентном оградом или живом зеленом оградом. Дозвољена висина ограде је до 2,20m.

- Услови и могућности фазне реализације

Дозвољена је фазна реализација градње објеката, у складу са потребама и могућностима инвеститора, до реализације максималних капацитета, али тако да се у свакој фази обезбеди несметано функционисање.

3.2. ПОЈЕДИНАЧНА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ЗОНУ Г – ЗОНА ЗА ИЗГРАДЊУ ЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТА У ФУНКЦИЈИ СОЛАРНЕ ЕЛЕКТРАНЕ (к.п.бр. 196/2 КО Пресека)

Катастарска парцела предвиђена за изградњу комплекса разводног постројења испуњава услове у складу са Законом о планирању и изградњи да се на њој може формирати комплекс у функцији соларне електране, при чему није потребно формирати грађевинску парцелу.

Урбанистички параметри за изградњу на овој парцели су:

- Положај објеката у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

Положај и хоризонталне габарите објекта постављати/градити у зависности од техничко-технолошког процеса производње и прописаних услова заштите, у складу са функционалном организацијом, а у оквиру дефинисане зоне дозвољене изградње:

- минимум 3m од регулационе линије јавног некатегорисаног пута
- минимум 3m од границе кат. парцеле за пољопривредну производњу
- заштитни појас од границе градње на парцели ка споља је 10 m.

- Највећи дозвољени индекси заузетости

Максимални дозвољен индекс заузетости грађевинске парцеле (без сервисних саобраћајница) је 30%.

- Највећа дозвољена спратност и висина објекта високоградње

Објекти су максималне спратности једне надземне етаже.

- Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и простора за паркирање возила

Приступ јавној саобраћајној површини, парцела остварује преко једног саобраћајног прикључка, односно прилаза планираног на саобраћајну површину – некатегорисани пут.

Саобраћајно решење унутар парцеле подразумева формирање проточног тока возила, односно правилног и безбедног циркулисања свих превозних средстава.

Потребна паркинг места обезбедити у оквиру комплекса соларне електране, тако да се паркинзи на јавној површини не планирају.

За паркирање возила службених лица предвидети два паркинг места, од чега ће једно паркинг место моћи да се користи и за пуњење електричних возила.

- Услови за уређење зелених површина на парцели

С обзиром на претежну врсту земљишта (пољопривредно земљиште) не условљава се обезбеђење одређеног процента зелених површина.

- Услови за интерне комуникације у оквиру обухвата Плана

Ширине интерних саобраћајница унутар комплекса морају бити у функцији технолошких и транспортних захтева, што треба да задовољи кретање теретних возила као и постављање неопходне пратеће инфраструктуре. Минимална ширина интерних колских саобраћајница је 3,50m, а пешачких 1,50 (1,20)m. Радијуси кривина код интерних саобраћајница потребно је да буду на основу криве трагова меродавних возила.

- Архитектонско обликовање

Користиће се стандарна, типизирана решења ове врсте објеката (разводно постројење, објекат мерног места, трафо станица...), па ће коначан изглед зависити од изабране технологије и ближе ће се дефинисати у фази израде техничке документације.

- Ограђивање парцеле

Обавезно је ограђивање локације за изградњу енергетских објеката.

Ограду је потребно поставити на минималном удаљењу на граници катастарске парцеле, како би се спречио ненамеран удар пољопривредне механизације којом се обрађује околно земљиште. Врата и капије на уличној огради не могу се отворати ван регулационе линије.

Парцелу је дозвољено оградити транспаретном оградом (панелна, жичана и слично) или живом зеленом оградом. Дозвољена висина ограде је до 2,20m.

3.3. ПОЈЕДИНАЧНА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ЗОНЕ Б и В

На површинама урбанистичке зоне Б и В не планира се изградња објеката соларне електране, нити постављање опреме и уређаја соларне електране. Из тог разлога, не прописују се посебна правила грађења на њима, већ остају да важе правила грађена за пољопривредно и шумско земљиште прописана Просторним планом општине

Бабушница, а у свему у складу са Законом о пољопривредном земљишту и Закону о шумама.

4. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

4.1. Локације за које је обавезна израда пројекта парцелације, односно препарцелације, урбанистичког пројекта и урбанистичко-архитектонског конкурса, са смерницама за њихову израду

Урбанистички пројекат се израђује када је то предвиђено планским документом или на захтев инвеститора, за потребе урбанистичко-архитектонског обликовања површина јавне намене и урбанистичко-архитектонске разраде локација. Овим планом се не предлаже обавезна израда Урбанистичког пројекта.

Планом се не предлаже израда урбанистичко-архитектонског конкурса.

У складу са Законом о планирању и изградњи (Службени гласник РС, бр. 72/2009, 81/2009 - испр, 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020, 52/2021 и 62/2023) и смерницама овог Плана, уколико се јави потреба, могуће је израђивати пројекте парцелације/препарцелације.

4.2. Приказ остварених урбанистичких параметара и капацитета

Упоредбујући постојеће и планиране површине и урбанистичке параметаре, може се утврдити да се земљиште као драгоцен и необновљив урбани ресурс, ефикасно користи. Простор се унапређује изградњом саобраћајне мреже и објектима електроенергетске инфраструктуре (соларне електране – ОИЕ). Очекивани ефекти планирања су:

- искоришћење значајног потенцијала, у циљу стварања енергетске стабилности и сигурности,
- побољшање енергетске ситуације и стварање услова производње енергије из обновљивих извора - енергија сунца,
- уређење и заштита простора у смислу одређивања правила изградње планираних инфраструктурних објеката са што мањим утицајем на околину, природно окружење, биљни и животињски свет.

4.3. Смернице за реализацију

Правила уређења и грађења дефинисана овим Планом примењивати ће се на простору у границама обухвата Плана детаљне регулације.

План детаљне регулације представља основ за издавање информације о локацији,

локацијских услова за изградњу објеката и површина јавне намене соларне електране, као и пратеће инфраструктуре у складу са Законом о планирању и изградњи (Службени гласник РС, бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020, 52/2021 и 62/2023).

Укупна снага планиране соларне електране је око 5MW. Ова снага је дефинисана у складу са могућностима прикључења на електроенергетски систем, док је Планом извршена анализа у архитектонско-урбанистичком смислу за подручје за које не постоје ограничења за реализацију, а тачна снага електране ће зависити од технолошких карактеристика уграђених панела и коначно утврђене површине заузетог земљишта.

У случају да се у наредном периоду јави потреба и створе технички услови за повећање инсталисане снаге соларне електране, (која би се остварила променом технологије или повећањем броја фотонапонских панела), то је могуће извршити на основу овог Плана, а по исходавању услова за повећање снаге прикључка од оператера дистрибутивног система, поштујући одредбе овог ПДР-а, и то до повећања од највише 30%, без остваривања нових прикључака.

Према чл. 69. став 7. Закона о планирању и изградњи соларна електрана и сви садржаји у њеној функцији, могу се градити на пољопривредном земљишту, без обзира на катастарску класу пољопривредног земљишта, као и на шумском земљишту, без потребе прибављања сагласности министарства надлежног за послове пољопривреде. За потребе изградње наведених објеката на пољопривредном и шумском земљишту, могу се примењивати одредбе овог закона које се односе на препарцелацију, парцелацију.

Такође, према ставу 1, истог члана сви власници и држаоци суседног и околног земљишта дужни су да омогуће несметани приступ градилишту и трпе извођење радова за потребе изградње горе наведених објекта или уређаја. Инвеститор је дужан да власницима или држаоцима суседног или околног земљишта надокнади штету која буде причињена пролазом и превозом. Ако не буде постигнут споразум о висини накнаде штете, одлуку о томе доноси надлежни суд.

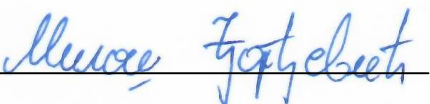
5. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

План детаљне регулације урађен је у **три примерка у аналогном облику и четири примерка у дигиталном облику**, који се оверавају и потписују од стране председника Скупштине општине Бабушница, од којих се:

- један примерак у аналогном и дигиталном облику доставља органу општинске управе надлежном за његово спровођење;
- један примерак у аналогном и дигиталном облику доставља архиви израђивача плана
- један примерак у аналогном и дигиталном облику доставља Наручиоцу израде и финасијеру плана и
- један дигитални примерак Плана уноси се у Централни регистар планских докумената надлежног Министарства, а регистар води орган надлежан за послове државног премера и катастра.

Такође, у складу са Законом о планирању и изградњи (члан 34.) органу надлежном за послове државног премера и катастра доставља се прилог регулационо-нивелационог решења улица и јавних површина са елементима за обележавање на геодетској подлози. Право на увид у План имају правна и физичка лица у складу са Законом. План детаљне регулације ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном листу општине Бабушница.

Одговорни урбаниста:
дипл.инж.арх. Милош Ђорђевић
лиценца УП 02 број 221 А224 22

Директор:
Душан Ђорђевић

Република Србија
ОПШТИНА БАБУШНИЦА
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ
Број: 020-146-1/2024-2
05.02.2025. године
Б а б у ш н и ц а

На основу члана 32. став 1. тачка 9) Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број, 129/07, 83/14 – др закон, 101/16 – др. закон, 47/18 и 111/21 – др. закон), члана 40. став 1. тачка 14) Статута општине Бабушница („Скупштински преглед“, број 4/19, 7/19-исправка и 5/23) и члана 141. став 2. Пословника Скупштине општине Бабушница („Скупштински преглед“, број 24/24), а у вези члана 34. став 2. и 35. Закона о култури („Службени гласник РС“, број 72/09, 13/16, 30/16 – испр., 6/20, 47/21, 78/21 и 76/23),

Скупштина општине Бабушница, на седници од 05.02.2025. године, донела је

РЕШЕЊЕ О ИМЕНОВАЊУ ДИРЕКТОРА ДОМА КУЛТУРЕ БАБУШНИЦА

ИМЕНУЈЕ СЕ Валентина Николић Радивојевић из Драгинца, ЈМБГ 1111980737527, по образовању дипломирани сликар ликовних уметности – Master of Fine Arts, за директора Дома културе Бабушница, на период од четири године, почев од 06.02.2025.године.

Образложење

Чланом 32. став 1. тачка 9) Закона о локалној самоуправи и чланом 40. став 1. тачка 14) Статута општине Бабушница прописано је да скупштина општине у складу са законом, именује и разрешава директоре установа, чији је оснивач.

Чланом 141. став 2. Пословника Скупштине општине Бабушница прописано је да Скупштина у вршењу послова из своје надлежности доноси: одлуку, пословник, решење, закључак, декларацију, резолуцију, препоруку, план, програм и друге акте у складу са законом, Статутом и овим Пословником.

Чланом 34. став 2. Закона о култури прописано је да директора установе именује и разрешава оснивач.

Чланом 35. истог Закона прописано је да се директор установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина односно јединица локалне самоуправе, именује на основу претходно спроведеног јавног конкурса, на период од четири године и може бити поново именован, да јавни конкурс расписује и спроводи управни одбор установе уз претходну сагласност оснивача најкасније 60 дана пре истека мандата директора, да се јавни конкурс објављује на сајту Националне службе за запошљавање, на огласној

табли или у просторијама установе и у најмање једним дневним новинама које се дистрибуирају на целој територији Републике, да рок за подношење пријава на јавни конкурс не може бити краћи од осам ни дужи од петнаест дана од дана оглашавања јавног конкурса, да је управни одбор дужан да поступа са пријавама на јавни конкурс у складу са законом којим се уређује управни поступак, да управни одбор установе обавља разговор са кандидатима који испуњавају услове из конкурса и у року од 30 дана од дана завршетка јавног конкурса доставља оснивачу образложени предлог листе кандидата, која садржи мишљење управног одбора о стручним и организационим способностима сваког кандидата и записник о обављеном разговору и да оснивач именује директора установе са Листе.

С обзиром да је вршиоцу дужности директора Дома културе Бабушница, Валентини Николић Радивојев, престаје дужност вршиоца дужности директора Дома културе Бабушница на коју је именована на период који не може бити дужи од годину дана и да је Управни одбор Дома културе Бабушница, након спроведеног јавног конкурса доставио Скупштини општине Бабушница Образложени предлог листе кандидата за именовање директора Дома културе Бабушница, Скупштина општине Бабушница, на седници од 05.02.2025. године, донела је Решење да се за директора Дома културе Бабушница именује Валентина Николић Радивојев из Драгинца, по образовању дипломирани сликар ликовних уметности - Master of Fine Arts, на период од четири године.

На основу свега напред изложеног одлучено је као у диспозитиву Решења.

Упутство о правном средству:

Против овог Решења може се покренути управни спор тужбом Управним судом у Београду, у року од 30 дана од дана пријема овог Решења.

Решење доставити: Дому културе Бабушница, именованом директору Валентини Николић Радивојев, архиви и објавити у „Скупштинском прегледу општине Бабушница“.

ПРЕДСЕДНИК,
мр Милан Стаменковић, с.р.

Република Србија
ОПШТИНА БАБУШНИЦА
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ
Број: 020-146-2/2024-2
05.02.2025. године
Б а б у ш н и ц а

На основу члана 32. став 1. тачка 9) Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број, 129/07, 83/14 – др закон, 101/16 – др. закон, 47/18 и 111/21 – др. закон), члана 40. став 1. тачка 14) Статута општине Бабушница („Скупштински преглед“, број 4/19, 7/19-исправка и 5/23) и члана 141. став 2. Пословника Скупштине општине Бабушница („Скупштински преглед“, број 24/24), а у вези члана 37. став 2. и 39. став 1. Закона о култури („Службени гласник РС“, број 72/09, 13/16, 30/16 – испр., 6/20, 47/21, 78/21 и 76/23),

Скупштина општине Бабушница, на седници од 05.02.2025. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

о престанку дужности вршиоца дужности директора
Дома културе Бабушница

КОНСТАТУЈЕ СЕ престанак дужности вршиоца дужности директора Дома културе Бабушница, Валентини Николић Радивојев из Драгинца, ЈМБГ 1111980737527, по образовању дипломираном сликару ликовних уметности – Master of Fine Arts, закључно са 05.02.2025.године.

О б р а з л о ж е њ е

Чланом 32. став 1. тачка 9) Закона о локалној самоуправи и чланом 40. став 1. тачка 14) Статута општине Бабушница прописано је да скупштина општине у складу са законом, именује и разрешава директоре установа, чији је оснивач.

Чланом 141. став 2. Пословника Скупштине општине Бабушница прописано је да Скупштина у вршењу послова из своје надлежности доноси: одлуку, пословник, решење, закључак, декларацију, резолуцију, препоруку, план, програм и друге акте у складу са законом, Статутом и овим Пословником.

Чланом 37. став 2. Закона о култури прописано је да вршилац дужности директора може обављати ту функцију најдуже једну годину. Чланом 39. став 1. истог Закона прописани је да дужност директора установе престаје истеком мандата и разрешењем.

Пошто је, Валентина Николић Радивојев, именована за вршиоца дужности директора Дома културе Бабушница, Решењем Привременог органа општине Бабушница, број 020-15/2024-6, од 07.02.2024.године, на период који не може бити дужи од годину дана, у складу са овлашћењима које Скупштина општине Бабушница, као оснивач има, на основу Закона и других прописа, константује се Валентини Николић Радивојев престанак дужности вршиоца дужности директора Дома културе Бабушница, истеком мандата.

На основу напред изложеног одлучено је као у диспозитиву Решења.

Правна поука: Ово Решење је коначно у управном поступку и против истог се може покренути управни спор тужбом Управном суду у року од 30 дана од дана достављања Решења.

Решење доставити:

Валентини Николић Радивојев из Драгинца, архиви и објавити у „Скупштинском прегледу општине Бабушница“.

ПРЕДСЕДНИК,
мр Милан Стаменковић,с.р.

С А Д Р Ж А Ј

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БАБУШНИЦА

1. Одлука о доношењу Плана детаљне регулације соларне електране
„Кукла“ у КО Пресека и КО Студена..... 1
2. Решење о именовану директора Дома културе Бабушница..... 53
3. Решење о престанку дужности вршиоца дужности директора
Дома културе Бабушница..... 55

Уређивачки одбор

СКУПШТИНСКОГ ПРЕГЛЕДА ОПШТИНА БАБУШНИЦА
